

ВИЛЕНСКІЙ КУРЬЕР

ВѢСТНИЖЪ WILEŃSKI

ОФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА. GAZETA URZĘDOWA.

„ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ“ выходитъ по ВТОРНИКАМЪ и ПЯТНИЦАМЪ.

„KURYER WILEŃSKI“ wychodzi co WTOREK i PIĄTEK.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

Цена за годъ	10 р.
„ „ съ пересылкою	12 „
„ „ за полъ года	5 „
„ „ съ пересылкою	6 „
„ „ на четверть года	2 „ 50 к.
„ „ съ пересылкою	3 „
„ „ за 1 мѣсяць	1 „

WARUNKI PRZEDPŁATY.

Cena roczna	rs. 10
„ „ z przesyłką	„ 12
„ „ półroczna	„ 5
„ „ z przesyłką	„ 6
„ „ kwartalna	„ 2 k. 50.
„ „ z przesyłką	„ 3
„ „ miesięczna	„ 1

За объявленія платится за строку 17 к. сер.

За ogłoszenia płać się za każdy wiersz druku po kop. 17.

Контора редакціи въ Вильнѣ, на Дворцовой улицѣ, въ Гимназіальномъ домѣ.

Biuro redakcji w Wilnie, przy ulicy Biskupiej (Dworcowej), w murach po-unwersyteckich.

СОДЕРЖАНІЕ:

Часть оффициальная: Событія въ Варшавѣ.—Статья г. Лебедева изъ Рус. Инвалида о происшествіи въ Шавлянахъ.—Выс. назначенія и произведенія.—Вильно.—Ковно.—Мѣстное положеніе о поземельномъ устройствѣ крестьянъ, водворенныхъ на помѣстныхъ земляхъ въ губерніяхъ: Киевской, Подольской и Волынской.—Положеніе объ устройствѣ дворовыхъ людей.
Иностранныя извѣстія: Общія обозрѣнія.—Италія.—Франція.—Англія.—Австрія.—Пруссія.—Телеграфныя депеши.
Литерат. отдѣлъ: Дѣло о дворницѣ Иванѣ Кочанѣ, сужденіемъ за разбой.—Обзорныя: мѣстное, земледѣльческое.—Выдержки изъ газетъ и журналовъ.—Еще слово о народномъ образованіи Залескаго.—Писма: изъ Вашингтона, изъ Вѣдостока, изъ Петербурга, изъ Кенигсберга.—Общественная записка къ проекту положенія о всеміхъ кредитныхъ обществахъ и всеміхъ банкахъ.—Вильенскіе дѣи.—Объявленія.

TREŚĆ:

Дѣлаіъ урѣдowy: Wypadki Warszawskie.—Artykuł p. Lebedewa z Inwalida o wypadku w Szawlanach.—Najwyższe mianowania.—Wilno.—Kowno.—Miejscowa ustawa o terytorjalnym urządzeniu włościan, osiadłych na obywatelskich ziemiach w guberniach Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej.—Ustawa o urządzeniu ludzi dworskich.
Wiadomości zagraniczne: Pogąd ogólny.—Włochy.—Francja.—Anglia.—Austria.—Prusy.—Depesze telegraficzne.
Dział literacki: Sprawa o дворницаніе Janie Koczanie, sądzonym za rozboje.—Przegląd: miejscowy, rolniczy, i pism czasowych.—Jeszcze słowo o oświacie ludu Zaleskiego.—Listy: z Waszyngtonu, z Białogostoku, z Petersburga, z Królewcza.—Nota explikacyjna do projektu ustawy o товариствach kredytowych ziemskich i bankach ziemskich.—Dziennik Wileński.—Ugłoszenia.

ЧАСТЬ ОФИЦІАЛЬНАЯ.

Ст.-Петербургъ 22-го Апрѣля.

Въ *Journal de St.-Petersbourg* пишутъ изъ Варшавы, отъ 17-го апрѣля. Иностранныя журналы не перестаютъ печатать крайне увеличенныя сужденія о происшествіи въ Варшавѣ событіяхъ. Мѣстному населенію извѣстно, чего держаться въ этомъ отношеніи, но какъ эти журналы могутъ проникнуть въ провинціи и обезпокоить тамъ умы, то необходимо повѣрить факты.

— Въ 85 N. Русскаго инвалида напечатано:

Въ то время, когда совершается великая мысль нашего благаго и справедливаго ГОСУДАРЯ, и миллионы нашихъ единоплеменниковъ, призываемые къ новой жизни, спокойной и съ упованіемъ, вступаютъ на новый путь, мы не должны, въ виду общаго блага, быть невнимательны къ частному несчастію, въ особенности когда причина его кроется въ вѣковомъ предрасудкѣ, время отъ времени, возбуждаемомъ фанатизмомъ, злорадствомъ и завѣстовомъ.

Въ корреспонденціи одного изъ послѣднихъ номеровъ С. Петербургскихъ вѣдомостей перепечатано письмо изъ „Разсвѣта“ о происшествіи въ Шавлянахъ, мѣстечкѣ, принадлежавшемъ помѣщику Шемету, Шавельскаго уѣзда. Тамъ, 24 февраля, внезапно пропала у крестьянина 4-лѣтняя дѣвочка, найденная впоследствии, 26 февраля мертвою, за тѣломъ родительской избы одою завалившею ее кучею сѣна, назавашаго таять. Но достаточнымъ было двумъ несчастнымъ евреямъ, Израилю и Зунделю, нагальнику и сборщику шавлянскаго еврейскаго общества—бить въ мѣстечкѣ во время пропаша дѣвочки, чтобы на нихъ пало ужасное подозрѣніе въ томъ, что они украли ее и увезли съ собою, дабы воспользоваться ея кровью для своихъ религіозныхъ обрядовъ.

И вотъ, по одному этому такому подозрѣнію, возстаютъ на евреевъ все христіанское народонаселеніе Шавлянъ, начиная съ помѣщика и владыка; обсыкаются дома еврейскіе, проливаютъ въ синагогу, амушт пропавшую въ кивотъ заветъ; коведъ въ костелъ торжественно проповѣдуетъ объ употребленіи евреями христіанскаго крова, а несчастныхъ Израиля, Зундела и вѣсколькихъ изъ ихъ единовѣрцевъ арестуютъ и содержатъ подъ стражею.

Подобные взрывы фанатизма доказываютъ еще его силу; они притихли въ то время, когда евреи были гонимы, преслѣдуемы; но съ дорованіемъ и евреямъ правъ гражданства, начали обнаруживаться чаще и чаще обыванія, одна названія которыхъ должны приводить въ ужасъ каждого человѣка, къ какой бы религіи онъ ни принадлежалъ.

Людскія страсти, близорукость и узость взглядовъ мѣшаютъ многимъ, до сихъ поръ, отрѣшиться отъ вѣковыхъ предрасудковъ, и безъ задлѣи мысли, безъ камня за пазухой; протянуть руку націю—безъ сомнѣнія имѣющей свои недостатки—по націю умой, дѣятельной, предприимчивой, и главное, ненавидящей всякое пролитіе крова, по основныимъ догматамъ исповѣдуемаго ею религіи.

Намъ случалось слышать возраженія: все это справедливо для большинства, но кто можетъ оспорить существованіе подобной секты у евреевъ?

Во первыхъ, исторія, доказывающая, что все обвиненія въ подобномъ преступленіи не имѣли правильныхъ юридическихъ доказательствъ, и основывалась на голословныхъ показаніяхъ, болѣею частью, сбывчивыхъ и противорѣчащихъ. Эти отрывочныя и безсвязныя показанія, во времена инквизиціи, подтвердились признаніями, исторугаути мы пытокъ, и затѣмъ жертву взоудили на костеръ, и вопль ея терялся въ шумѣ и кикахъ окружающей толпы, всегда жадной на зрѣлища.

Но костры инквизиціи давно угасли, и самыя имена мучителей преданы народному проклятію, а совершающіяся нынѣ событія доказываютъ, что царство любви и мира наступило для всѣхъ насъ... И позжея въ эту минуту забудутся божеуственные слова, когда апостолъ, призывая всѣхъ къ славенію, говоритъ, что въ царствѣ Христоувои: „нѣтъ елліяи, ни іудей, ни обрѣзаніе, ни необрѣзаніе; ни вселенная и о всѣхъ Госпоиь.“

Надобно только, чтобы вѣра и ученіе Христоуво оплодотворили жизнь нашу, и чтобы людская слѣпая или близорукая мудрость не ставила себя мѣрломъ для обужденія вопросовъ государственной и народной жизни... Намъ нужно чаще повторять изрѣченіе вѣдѣцъ: „о человекѣ, говорить Брами, а посіеіею тебѣ несчастіе ты падаешь подъ бременемъ несчастія и забываешь меня; а посіеіею тебѣ счастье—ты предаешься счастью и слова забываешь меня... а посіеіею тебѣ смерть—ты меня вспоминая.“ Дѣйствиательно, только тѣ и способны дѣлать истинно добро и быть неуклонно справедливыми, кто постоянно думаетъ о той минутѣ,—о той „последней перекличкѣ“, гдѣ отки-

ДѢЛАІЪ УРѢДОВЫ.

S. Petersburg, 22-go kwietnia.

„Journal de St. Petersburg“ (ораз we wszystkich gazetach Warszawskich NN. 104 i 105) piszą z Warszawy pod datą 13 (25) kwietnia:

Gazety zagraniczne są niewyczerpane w ogłoszeniu najbardziej przesadnych wiadomości w przedmiocie wypadków zaszłych w Warszawie. Ludność miejscowa wie dobrze czego się trzymać pod tym względem, lecz ponieważ opisy takowe mogą dostać się na prowincję i tam niepokoić umysły, obowiązkiem przeto jest sprostać ich myślnosc.

Falszem jest, jak to utrzymują mniemania korespondencje Warszawskie w gazetach Krakowskich i Poznańskich zamieszczane, że liczba osób poległych wieczorem dnia 27 marca (8 kwietnia) liczy się ma na sta, i że мноство труповъ wrzuconych zostało do Wisły. Cyfra poległych w tym dniu nie wynosi więcej niż 10 osób, jak to w ogłoszeniu urzędowym podanem zostało. Wszyscy pogrzebani zostali według obrządku swęj religiji. Nie potrzebuujemy dodawać, że żaden trup do Wisły wrzucony nie został.

Co do rannych w tym dniu, wbrew twierdzeniu gazety *Czas* z dnia 20-go, wszyscy są pielęgowani w szpitalach albo na łonie rodzin; za tѣm idzie, że pierwsi mogą być odwiezieni przez swych krewnych i przyjaciół i że nie zbywa im na pomocy lekarskiej.

W dniu 28 marca (9 kwietnia), Warszawa nie była wystawiona na rabunek, jak to utrzymuje Gazeta Poznańska, a ponieważ rabunek nie istniał, nie mógł za tѣm być przerwany na ogłos bębnów i trab o godzinie 5tej wieczorem, jak dodaje taż gazeta. Ani w tym dniu, ani przedtѣm, ani potem, żadne naruszenie własności osobistej miejsca nie miało.

Rano dnia 27go marca (8-go kwietnia), wyrobnicy w Warszawie nie ciągnęli pomiędzy sobą losów, który z nich ma iść na śmierć, jak głosi korespondencja w gazecie *Journal des Débats* z Warszawy z dnia 18go b. m. Jest to jedna z tych tysiącznych bajek, na którą ludzie rozsądni ruszają ramionami.

Korespondencja gazety Wroclawskiej czyni wzmiankę, że wypuszczono z twierdzy Nowogeorgiewskiej czterech ludzi najbardziej skompromitowanych w manifestacji z dnia 27 marca (8 kwietnia), a to dla tego, iż ci byli agentami partji nieprzyjznej Polakom. Jest to zupełny fałsz.

Również fałszywym jest, że na przyszłość nie będzie wolno wchodzić iak po sto osób do kościółów katolickich, i że dopiero po wyjściu tych inne sto osób wpuszczone zostaną. Jest to także wynalazek *Czasu*.

Niemniej niezgodnym z prawdą jest, że na miasto nałożoną została kontrybucja na utrzymanie wojska, jak to utrzymują niektóre gazety.

Zaprzeczamy też jak najkategoryczniej wiadomości podane przez Gazetę Poznańską, o mniemaniu niedostatku, w jakim zostawać mają więźniowie w Nowogeorgiewsku, o czym wspomina taż gazeta z dnia 11 (23) b. m. Naprzód liczba tych więźni nie wynosi 300, lecz mniej niż 100. Doznają oni bardzo dobrego obchodzenia i na niczem im nie zbywa.

Pułkownik sztabu jeneralnego Peucker, który od dawna już cierpiał hypochondrją, odebrał sobie życie rano dnia 26 marca (7 kwietnia). To proste zestawienie daty dostateczne jest do odparcia wszystkich zmyślonych przyczyn tego czynu rozpacz, o jakich wspominają korespondencje gazety Poznańskiej, Krakowskiej i Szlaskiej.

Żaden pułkownik Popow nie strząskał swojej szpady „nie chcąc zbroczyć jej we krwi Polaków“, jak utrzymują korespondencje gazet Poznańskiej i Krakowskiej.

Gazeta *Independance* z 22 kwietnia ogłasza depeszę z Warszawy, w której ile wyrazów tyle mieści się niedokładności. „Dotychczas wojska są skoncentrowane w Warszawie, taka jest treść tej depeszy, prowincje są z nich ogłocoone, żołnierze dopuszczają się na ulicach rabunku i gwałtowności przeciw przechodzącym. Koczary podłożyli ogień w mieście Chelmie w celu rabowania; pożar został ugaszony.“

Pomimo skoncentrowania wojska w Warszawie, na prowincji została jeszcze więciej niż dostateczna liczba do utrzymania porządku i codziennie nowe przybywają z Cesarstwa. Żołnierze niepopelnili i niepopelniają nigdzie rabunku, gwałtowności i nadużycia, lecz przeciwnie wszędzie zachowują najsurowszą karnosc. Koczary niepodkładali ognia w Chelmie, a tѣm samѣm nie potrzeba było gasić po-

żaru, i nakoniec w tѣm mieście równie jak w innych nie było żadnego rabunku.

W 85-m numerze gazety *Inwalid Russki*, czytamy: W chwili, kiedy się przyprowadza do skutku myśl wielka naszego Monarchy o dobrogo i sprawiedliwego, i miliony naszych pobratymców, powołanych do życia nowego, ze spokojem i ufnością wstępują na nową drogę, przez miłość ku dobrogo powszechnemu, niepowinniśmy być obojętni na nieszczęścia osób pojedynczych, zwłaszcza kiedy przyczyną tego nieszczęścia jest przesąd odwieczny, przez fanatyzm, uprzedzenie i ciemnotę od czasu do czasu podsypany.

W korespondencji, w jednym z ostatnich n-rów Gazety S. Petersburgskiej, przedrukowany został list z „Rozswitu“, o wypadku zdarzonym w Szawlanach, miasteczku należącym do obywatela Szemiota w powiecie Szawelskim, gdzie 24 lutego nagle zniknąwszy włościańska czteroletnia dziewczynka, znaleziona była później, 26-go lutego, nieżywą, tuż pod płotem domu rodzicielskiego, pod spaloną kupą śniegu, którym zewsząd głęboko dom ów był zaspany. Ze zaś dwaj nieszczęśliwi żydzi, Izrael i Zundel, kahalnik i poborca Szawlańskiej gminy żydowskiej, znajdowali się właśnie w miasteczku podczas zniknięcia dziewczynki, przeto tѣj jednej już okoliczności dosyć było, by padło na nich okropne podejrzenie, że to oni ją ukradli i z sobą zabrali, dla użycia jej krwi przy swych obrzędach religijnych.

I oto jedynie na głos tego dzikiego podejrzenia, na żydów powstaje cała ludność chrześcijańska Szawlan, niewylaczając obywatela i dziedzica zarazem; przetrząsają domy żydowskie, wpadają do synagogi, szukają zginionego w skrzyni przymierza; ksiądz w kościele uroczystie głosi o używaniu przez żydów krwi chrześcijańskiej, a nieszczęśliwego Izraela, Zundela i kilku ich współwynawców aresztują i do kozy sadzą.

Podobne wybuchy fanatyzmu dowodzą, że ten istnieje jeszcze dotąd w swęj moocy; tylko objawy jego tuchity były wówczas, kiedy żydzi byli przesładowani, ale skoro i oni udarowani zostali prawem obywatelstwa, coraz częściej zaczęły się ponawiać oskarżenia, na których samo wspomnienie, każdego człowieka, do jakiejbykolwiek religiji należał, zgroza przejmują.

Ludzkie namiętności, zaślepienie i ciasne pojęcie, dla wielu jeszcze są przeszkodą dotychczas do wyrzeczenia się przesądów odwiecznych, do szczerego, bez wstecznej myśli i trzymania kamienia za nadra, podania dłoni narodowi, który bez wątplenia ma swoje wady, ale który jednak jest roztropny, czynny, przedsiębiorczy, i przedewszystkiem, wedle zasadniczych dogmatów swęj wiary, nienawidzący wszelkiego krwi rozlewau.

Niektórzy mi zarzucali: wszystko to jest słusznem co do większości, ale kto może zaprzeczyć, by podobna sekta u żydów istnieć nie mogła?

Oto, dzieje, z których widzimy, że wszystkie posiadzenia o zbrodnie tego rodzaju, nigdy nie były poprze dowodami ściśle prawnymi, i że zasadały się jedynie na oskarżeniach gołosłownych, po większej części niewyrażonych i sprzecznych. Te oskarżenia niepewne i bezzasadne, za czasów inkwizycji wspierane były wyznaniem tortury wymożone, poczem prowadzono na stos ofiarę nieszczęśliwą, i jęki jej ginęły wśród hałasu i wrzawy chciwego zawsze widowisk tłumau.

Lecz goręjące stopy inkwizycji dawno już zgasły, i imiona sprawców katowni przeklinają narody, spełniające się zaś obecnie wypadki dowodzą, że królestwo miłości i pokoju przychodzi dla nas wszystkich... Czyliż w obecnej chwili mają być zapomniane owe słowa Boskie, kiedy Apostoł powołując wszystkich do jednoscі, powiada, że w królestwie Chrystusowem: „nie ma ni greków, ni żydów, ni obreżania, ani nieobreżania; ale zawsze i dla wszystkich Pan.“

Trzeba tylko, iżby wiara i nauka Chrystusa ożywiły życie nasze, i żeby ślepa lub krótkowidząca mądrość ludzka nie poczytywała siebie za wyrocznie stanowiącą sąd o zagadnieniach życia państwowego i narodowego... Trzeba częściej przywozić na myśl następną przypowieść Indjan: „człowiecze!—rzecze Brama—kiedy poszłе ci nieszczęście, upadasz pod jego brzemieniem i zapominasz o mnie; kiedy poszłе ci szczęście, oddajesz mu się całkiem i znowu zapominasz o mnie... zeszlę ci więc śmierć, a przypomnisz mię.“ Jakoz, prawdziwie dobrym i niezachwianie spr-

208. При паводках, угрожающих помѣщичьимъ плотинамъ прорывомъ, помѣщикъ также можетъ требовать немедленной помощи отъ крестьянъ, въ опредѣленномъ числѣ, или сгономъ, но съ тѣмъ, чтобы требуемая работа не превышала трехъ дней для каждаго наличнаго работника, и чтобы, по желанію крестьянъ, эти дни зачитывались имъ въ счетъ рабочихъ дней, или чтобы за сии дни они получали отъ помѣщика плату, по оцѣнкѣ рабочаго дня, на сей предметъ установленной Губернскимъ по крестьянскимъ дѣламъ Присутствіемъ (примѣч. къ ст. 193-й).

Примѣчаніе. Если плотины устроены для образования пруда или водопоя, которыми вмѣстѣ съ помѣщикомъ пользуются и крестьяне, то въ случаѣ, упомянутомъ въ настоящей статьѣ, крестьяне обязаны оказывать немедленную помощь, безъ всякаго за то вознагражденія.

ОТДѢЛЕНІЕ ЧЕТВЕРТОЕ.

О ПЕРЕХОДѢ СЪ ИЗДѢЛЬНОЙ ПОВИННОСТИ НА ОБОРОКЪ.

209. До истеченія двухъ лѣтъ со времени утвержденія сего Положенія, домохозяинъ, отбывающій издѣльную повинность, за состоящую въ его пользованіи полевою землею кореннаго надѣла, можетъ перейти на соответственный этой повинности оборокъ не иначе, какъ съ согласія помѣщика. По истеченіи этого двухгодичнаго срока, каждый домохозяинъ можетъ, не испрашивая согласія владѣльца, перейти, съ издѣльной повинности, отбываемой за полевою землею кореннаго надѣла, на установленный за сию землю оборокъ, но во всякомъ случаѣ не иначе, какъ предваривъ о томъ заблаговременно помѣщика, согласно ст. 213-й.

(210) соответствуетъ ст. 197 Мѣст. Полож. для губ. Вилен., Гродн., Ковен., Минск. и части Витеб.)

211. За землю дополнительнаго надѣла каждый домохозяинъ, въ теченіе трехъ лѣтъ со времени утвержденія сего Положенія, можетъ, по своему усмотрѣнію, или отбывать издѣльную повинность, или платить оборокъ. По истеченіи же сего срока, помѣщикъ можетъ, за дополнительнаго надѣла, требовать отъ каждаго крестьянина денежнаго оброка, хотя бы даже крестьянинъ продолжалъ отбывать издѣльную повинность за землею кореннаго надѣла.

(212) соответствуетъ ст. 198 Мѣст. Полож. для губ. Вилен., Гродн., Ков., Мин. и части Витеб.)

213. Крестьяне могутъ переходить съ издѣльной повинности на оборокъ не иначе, какъ въ опредѣленные для того сроки. Сроки сии устанавливаются Уѣзднымъ Мировымъ Съѣздомъ, въ первый годъ по утвержденіи сего Положенія, согласно мѣстнымъ обычаямъ и примѣняясь къ срокамъ, опредѣленнымъ, на основаніи ст. 162-й, для платежа оброка. Впрочемъ сроки сии обязательны только для тѣхъ имѣній, въ коихъ, по взаимному согласію помѣщика съ крестьянами, не будетъ назначено другихъ сроковъ. О желаніи своемъ перейти на оборокъ крестьяне обязаны заявить помѣщику за годъ впередъ; къ наступленію же времени перехода на оборокъ внести причитающуюся съ нихъ оброчную сумму за полгода впередъ.

Примѣчаніе. Изложенныя въ этой статьѣ условія, относительно предварительнаго заявленія срока и количества взноса оброка, могутъ быть измѣняемы по обоюдному согласію помѣщика съ крестьянами.

214. Домохозяевамъ, состоящимъ на смѣшанной повинности (ст. 144), предоставляется: или перейти на чистый оборокъ, въ уставной грамотѣ опредѣленный, немедленно по введеніи ея въ дѣйствіе, или, по взаимному согласію съ помѣщикомъ, остаться на смѣшанной повинности. Договоры о разбѣрахъ смѣшанной повинности заключаются не болѣе, какъ на три года, и могутъ быть возобновлены по истеченіи этого срока. Такие договоры свидѣтельствуются, установленнымъ порядкомъ, Мировымъ Посредникомъ.

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ.

О ОБЕЗПЕЧЕНІИ ИСПРАВНАГО ОТБЫВАНІЯ ПОВИННОСТЕЙ.

ОТДѢЛЕНІЕ ПЕРВОЕ.

ОБЪ ОТВѢТСТВЕННОСТИ ЗА ИСПРАВНОЕ ОТБЫВАНІЕ ПОВИННОСТЕЙ.

215. Каждый домохозяинъ отвѣчаетъ передъ помѣщикомъ за исправное отбываніе всѣхъ причитающихся съ его участка повинностей, какъ денежныхъ такъ и издѣльныхъ (барщины), за усадьбную оубдлость, за полевою землею кореннаго и дополнительнаго надѣла, и за топливо, если таковое ему отпускается.

216. За повинности, въ пользу помѣщика, причитающіяся съ участка мірской земли, по какой либо причинѣ упразднившася и поступившаго на основаніи ст. 90-й въ распоряженіе сельскаго общества, отвѣчаетъ передъ помѣщикомъ все общество, за круговою порукою всѣхъ членовъ оаго, до тѣхъ поръ, пока этотъ участокъ, по мірскому приговору, поступитъ въ пользованіе новаго домохозяина, или возвратится въ распоряженіе помѣщика (ст. 90 п. 9).

Примѣчаніе. Правило сие не относится до участковъ, отбираемыхъ у несостоятельныхъ домохозяевъ за накопленную недоимку, на основаніи ст. 229—233-й.

217. Повинности, отбываемыя съ упразднившася участка, за круговою порукою, цѣлымъ обществомъ, уплачиваются деньгами и раскладываются между домохозяевами, по усмотрѣнію самаго общества. Въ случаѣ несправности общества, накопленная имъ недоимка, по требованію помѣщика, разлагается на всѣхъ домохозяевъ, по количеству земли, состоящей въ пользованіи каждаго изъ нихъ, и дальнѣйшее взысканіе оной производится порядкомъ, указаннымъ въ ст. 224—233-й.

ОТДѢЛЕНІЕ ВТОРОЕ.

О МѢРАХЪ ОБЕЗПЕЧЕНІА ИСПРАВНАГО ОТБЫВАНІА ИЗДѢЛЬНОЙ ПОВИННОСТИ (БАРЩИНЫ).

218. Для предупрежденія несправнаго въ отбываніи издѣльной повинности, вмѣстѣ сельскому начальству въ обязанность строго наблюдать, чтобы въ случаѣ принятія временно-обязанными крестьянами какихъ либо работъ на сторонѣ, и вообще при увольненіи ихъ по паспортамъ, всегда оставалось, въ каждомъ дворѣ, достаточное число домашнихъ или наемныхъ работниковъ для отбыванія повинностей на помѣщика. Въ случаѣ нарушенія сего правила, Мировымъ Посредникъ, по жалобѣ помѣщика, принимаетъ, буде можно, мѣры къ своевременному исполненію неотработанной повинности, или налагаетъ на виновныхъ соразмѣрное, по ст. 220-й, вознагражденіе помѣщику.

219. Если работникъ не коптитъ установленнаго урока, или худо выполнитъ работу, то сельскій староста обязанъ, по требованію помѣщика, или его повѣреннаго, заставить несправнаго крестьянина въ свои дни, и не въ счетъ слѣдующихъ съ него въ пользу помѣщика дней, окончить установленный урокъ, или переделать негодную работу. Если же дурно исполненная, по нерадѣнію или вѣнѣ крестьянина, работа не можетъ быть переделана, то виновный работникъ обязывается, не въ счетъ слѣдующихъ съ него рабочихъ дней, отработать лишній день на помѣщика. Крестьяне, неправильно подвергнутые такому взысканію, имѣютъ право приносить жалобы Мировому Посреднику.

220. Оставшіеся въ подомкѣ за крестьянами рабочіе дни должны быть отработаны, по требованію и указанію помѣщика, или его повѣреннаго, немедленно. Неотработанныя въ трехдневный срокъ прогульные дни переводятся въ денежную недоимку, по оцѣнкѣ рабочаго дня, установленной Губернскимъ по крестьянскимъ дѣламъ Присутствіемъ (примѣч. къ ст. 193), или отработываются крестьянами по обоюдному ихъ съ помѣщикомъ согласію.

Примѣчаніе. Изложенное правило, о непрѣмной отработкѣ прогульныхъ дней въ трехдневный срокъ, не примѣняется къ отработкѣ дней, оставшихся въ подомкѣ по причинѣ доказанной болѣзни крестьянина (ст. 186).

(221) соответствуетъ ст. 208 Мѣст. Полож. для губер. Вилен., Гродн., Ковен., Минск. и части Витеб.)

222. Ко взысканію денежной недоимки за прогульные дни (ст. 220) примѣняются правила о взысканіи оброчныхъ недоимокъ.

(223) соответствуетъ ст. 210 Мѣст. Полож. для губ. Вилен., Гродн., Ковен., Минск. и части Витеб.)

ОТДѢЛЕНІЕ ТРЕТІЕ.

О МѢРАХЪ ОБЕЗПЕЧЕНІА ИСПРАВНАГО ПЛАТЕЖА ОБРОКА.

224. Причитающіяся, въ пользу помѣщика, оброки, а равно плата за усадьбу и другія выгоды (ст. 32, 69, 82, 146 и 147), взыскиваются съ той же строгостію, какъ и государственныя податныя сборы, и преимущественно предъ всѣми другими, слѣдующими съ крестьянъ, платежами, по каковымъ бы то ни было подрядамъ, договорамъ и обязательствомъ съ казною или частными лицами и мѣстами.

(225) соответствуетъ ст. 212-й, 226—213-й, 227—214 Мѣст. Полож. для губ. Вилен., Гродн., Ков., Мин. и части Витеб.)

228. По требованію помѣщика, о взысканіи съ несправнаго домохозяина денежной недоимки съ пенюю, установленною статью 225-ю, сельское начальство обязано произвести взысканіе; для сего оно можетъ:

- 1) обратиться на пополненіе недоимки доходъ съ принадлежащаго недоимщику въ собственность недвижимаго имущества;
- 2) отдать самого недоимщика, или кого либо изъ членовъ его семейства, въ заработки односельному крестьянину или помѣщику; но на работу къ помѣщику крестьяне не могутъ быть поставлены противъ ихъ воли и безъ согласія помѣщика;
- 3) отдать недоимщика, или кого либо изъ членовъ его семейства, въ заработки, на сторону, въ томъ же уѣздѣ или соедѣленномъ, до пополненія недоимки, если чрезъ это домо не лишится единственнаго работника; отдавать же въ заработки въ другія, не отдаленныя губерніи, дозволяется только по приговору сельскаго схода, утвержденнаго Мировымъ Посредникомъ, и при томъ только такихъ несправныхъ плательщиковъ, кои не платятъ повинностей по упорству, нерадѣнію, или раскутству;
- 4) опредѣлить къ недоимщику опекуна, безъ разрѣшенія котораго не дозволять несправному хозяину от-

208. Podczas wylewów, grożących przerwaniem grobli, obywatel także ma prawo żądać od właściciela natychmiastowej pomocy, w ilości oznaczonej, albo tloka (сгономъ), przy czymъ робота żądана nie ma przewyższacъ trzechъ dni dla każdego obecnego robotnika, tudzież na żądanie właściciela, dni takowe powinny być zaliczone na rachunekъ robotnicy, albo też opłacone przez obywatela podługъ ceny dnia roboczego, przez Urządъ Gubernjalny dla spraw włościańskich, ustanowionej (uwaga do art. 193).

Uwaga. Jeżeli groble nasypane dla utworzenia stawu lub wodopaju, ku wspólnemu użytkowi obywatela i włościan służących, to na wzmiankowany w artykule niniejszymъ wypadek, włościanie obowiązani są dawać natychmiastową pomoc bezъ żadnego za to wynagrodzenia.

DZIAŁ CZWARTY.

O PRZEJŚCIU Z POWNIŃNOŚCI ROBOCZEJ NA CZYNSZ.

209. Przedъ upływemъ dwóchъ latъ odъ czasu zatwierdzenia Ustawy niniejszej, gospodarzъ chaty odbywający powinnośćъ roboczą za zostającą w jego używalności ziemię rolną pierwiastkowego wydziału, może przejść na odpowiedni takowej powinności czynsz nie inaczej, jakъ za zgodą obywatela. Z upływemъ zaś tego dwuletniego terminu, każdy gospodarzъ chaty, nie pytającъ o zezwolenie obywatela, może przejść zъ powinności roboczej odbywanej za ziemię rolną pierwiastkowego wydziału, na ustanowiony za tę ziemię czynsz, w każdymъ razie nie inaczej, jakъ uprzedziwszy o тѣмъ zawczasu obywatela, stosownie do art 213.

(210) Jednobrzmienny zъ art. 197 Ustawy Miejsc. dla губ. Wil., Grodz., Row., Mińsk. i części Wil.)

211. Za grunta wydziału dodatkowego, każdy gospodarzъ, w ciągu trzechъ latъ odъ dnia zatwierdzenia Ustawy niniejszej, może podługъ swego uznania bądź odbywać powinnośćъ roboczą, bądź opłacać czynsz. Z upływemъ zaś tego terminu, obywatel może za wydziałъ dodatkowy wymagać odъ każdego włościanina czynszu pieniężnego, nawetъ chociażby włościaninъ i odrabiałъ pańszczyznę za grunta wydziału pierwiastkowego.

(212) Jednobrzmienny zъ art. 198 Miejsc. Ustawy dla Gub. Wil. Grodz. Row. Min. i części Witeb.)

213. Włościanie mogą przechodzić zъ pańszczyzny na czynsze nie inaczej jakъ w pewnychъ na to ustanowionychъ terminachъ. Termina takowe postanawia Powiatowy Zjazdowy Urządъ, w pierwszymъ po zatwierdzeniu Ustawy niniejszej roku, stosownie do zwyczajówъ miejscowychъ i nieodstępującъ odъ terminówъ na mocy art. 162, postanowionychъ dla opłaty czynszu. Wreszcie termina takowe obowiązują tylko te majątki, w którychъ za dobrowolną umową obywatela z włościanami nie ma postanowionychъ innychъ terminówъ. Życzenie swoje o przejściu na czynsz, włościanie powinni udzielić obywatelowi rokiemъ naprzódъ; a przedъ samymъ czasem przejścia wnieść opłatę czynszową, jaka przypadać będzie, za pół roku naprzódъ.

Uwaga. Wyszczególnione w tymъ artykule warunki co do objawienia terminu, tudzież co do ilości opłacać się mającego czynszu, mogą być odmienione za wspólną obywatela z włościanami umową.

214. Włościanie, zostający na powinnościachъ mieszanych (art. 144), mają prawo: albo przejść na czysty czynsz w liście nadawczymъ ustanowiony, niezwłocznie po wprowadzeniu go w wykonanie albo też za dobrowolną z obywatelemъ umową pozostać na powinności mieszanej. Umowy co do rozmiarówъ powinności mieszanej zawierają się nie dłużej jakъ na trzy lata, i mogą być ponawiane z upływemъ tego terminu. Umowy takowe powinny być należyta kolejną przez Pośrednika Pojednawczego zaświadczone.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O ZABEZPIECZENIU REGULARNEGO ODBYWANIA POWNIŃNOŚCI.

DZIAŁ PIERWSZY.

O ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REGULARNE ODBYWANIE POWNIŃNOŚCI.

215. Każdy gospodarzъ chaty odpowiedzialnymъ jest w obec obywatela za regularne odbywanie wszelkichъ przypadającychъ zъ jego udziału powinności, takъ pieniężnychъ, jako też roboczychъ (pańszczyzny), za siedzielną osiadłość, za grunta rolne pierwiastkowego oraz dodatkowego nadziału, i za opał, jeśli jemu takowy się wydaje.

216. Za powinności przypadające na rzecz obywatela zъ udziału ziemi gromadzkiej, który został dla jakiegokolwiekъ przyczyny opróżniony i na mocy art. 90 przeszedł pod rozporządźalnośćъ gromady, odpowiada w obec obywatela cała gromada wiejska przez solidarną rękojmnię wszystkichъ swoichъ członkówъ dopóty, dopóki udziałъ takowy, na mocy wyroku gromadzkiego, oddany zostanie w używalnośćъ nowemu gospodarzowi, albo też powróci we władanie obywatela (art. 90 p. 9).

Uwaga. Postanowienie to wcale się nie tyczy udziałówъ odbieranychъ odъ gospodarzy niewypłatnychъ, za narosłe zaległości, zъ mocy art. 229—233.

217. Powinności należne zъ opróżnionego udziału, i za solidarną rękojmnią całej gromady odbywane, opłacają się pieniędzmi i rozkładają się pomiędzy gospodarzy chat, według uznania samej gromady. W razie nierregularności gromady, narosłe na nią zaległości, na żądanie obywatela, następują się na wszystkichъ gospodarzy chat, podługъ ilości ziemi w używalności każdego zъ nichъ zostającychъ, i następnie ściąganie takowychъ zaległości zarządza się kolejną wskazaną w art. 224—233-go.

DZIAŁ WTÓRY.

O ŚRODKACHъ UBEZPIECZENIA REGULARNEGO ODBYWANIA POWNIŃNOŚCI ROBOCZEJ (PAŃSZCZYZNY).

218. Dla uprzedzenia nieakuratności w odbywanіи roboczej powinności, wkłada się na zwierzchnośćъ wiejską obowiązekъ najściślejszego przestrzegania, żeby w przypadku przyjęcia przez włościan czasowo obowiązkowychъ jakiegokolwiekъ robotъ na stronie i w ogóle przy wydawaniu imъ pasportówъ, zawsze pozostawała się w każdej chacie dostateczna liczba domowych albo najemnychъ robotnikówъ dla odbywania powinności dla dziedzica. W przypadku naruszenia tego prawida, Pośrednikъ Pojednawczy, na skargę dziedzica, użyje wszelkichъ możliwychъ środkówъ, dla odbycia we właściwymъ czasie zaległej powinności, lub naznacza odъ winnychъ zgodne z art. 220-m wynagrodzenie dla dziedzica.

219. Jeżeli robotnikъ nie skończy naznaczonej wydziałowej roboty (ypoka) albo źle ją wykona, to wiejski starosta obowiązany jest na zażądanie dziedzica lub jego pełnomocnika, zmusić nieakuratnego włościanina w swoje dni, a bynajmniej nie na rachunekъ przypadającychъ na korzyść obywatela dni, skończyć naznaczoną wydziałową, albo przerobić źle wykonaną robotę. Jeżeli zaś źle wykonana robota, przez niedbalstwo lub zъ winy włościanina, nie może być jużъ przerobiona, to winny robotnikъ obowiązany jest odrobić dla dziedzica dzieńъ nadto, nie liczącъ go na rachunekъ należnychъ odъ nichъ dni roboczychъ. Włościanie, niesprawiedliwie pociągnięci do takiejъ kary, mogą się skarżyć przedъ Pośrednikiemъ Pojednawczymъ.

220. Zaległe na włościanachъ dni robocze powinny być odbyte, według żądania i przeznaczenia dziedzica lub jego pełnomocnika, niezwłocznie. Nieodrobione w trzechъ dniachъ opuszczone dni, zaliczają się do pieniężnej zaległości, według ceny roboczego dnia, ustanowionej przez Urządъ Gubernjalny dla spraw włościańskich (uwaga do art. 193) albo też odrabiają się przez włościan za zobopólną zgodą zъ dziedzicemъ.

Uwaga. Tylko co wyłożone prawidło o koniecznymъ odrobieniu opuszczonychъ dni w trzy-dniowymъ terminie, nie ściąga się do odbycia dni, zaległychъ na włościaninie zъ powodu prawdziwej choroby (art. 186).

(221-szy art. jednobrzmienny zъ art. 208 Ust. Miejsc. dla губ. Wil. Row. Grodz. Mińsk. i części Witebsk.)

222. Przy uzyskaniu zaległości pieniężnej za dni opuszczone (art. 220) zastosowują się przepisy o uzyskaniu zaległości czynszowychъ.

(223-ci art. jednobrzmienny zъ art. 210-m Ust. Miejsc. dla губ. Wil. Row. Grodz. Mińsk. i części Witebsk.)

DZIAŁ TRZECI.

O ŚRODKACHъ ZABEZPIECZENIA REGULARNEJ OPŁATY CZYNSZU.

224. Przypadający na rzecz obywatela czynsz, oraz opłata za siedziby i inne dogodności (art. 32, 69, 82, 146 i 147) ściągają się zъ taką samą ścisłością, jakъ i opłaty podatkówъ skarbowychъ, i pierwiej niżъ wszystkie inne należne od włościan opłaty zъ rzeczy liwerunków, umówъ lub zobowiązańъ zъ skarbemъ, lub zъ osobami i instytucjami prywatnemi.

(225-ty art. jednobrzmienny zъ art. 212-m 226-ty— zъ 213-m, 227-my— zъ 214-m Ust. Miejsc. dla губ. Wil. Row. Grodz. Mińsk. i części Witebsk.)

228. Jeżeli obywatel zażąda ściągania, zъ nierregularnego gospodarza, zaległości pieniężnej wraz zъ ustanowioną artykułem 225-m karą pieniężną, to zwierzchnośćъ wiejska obowiązana jest zarządzić egzekucję, używającъ następującychъ środkówъ:

- 1) użyć na pokrycie zaległości dochódъ zъ majątku nieruchomego, który jestъ własnością zalegającego włościanina;
- 2) wysłać samego zalegającego, albo też kogokolwiekъ zъ członkówъ jego rodziny na zarobki, do drugiego włościanina czyli też obywatela; lecz na roboty do obywatela, włościanie nie powinni być wysyłani bezъ ichъ woli oraz bezъ zgody obywatela;
- 3) wysłać zalegającego, albo też kogokolwiekъ zъ członkówъ jego rodziny na zarobki, w stronę, w tymъ samymъ czyli też w sąsiednimъ powiecie, aż do pokrycia zaległości, jeżeli przezъ to chata nie pozabwi się jedynego robotnika; wysłać zaś na zarobki do sąsiednichъ niedalekichъ gubernij, można tylko za wyrokiemъ schadzki wiejskiej, przezъ Pośrednika Pojednawczego zatwierdzonymъ, i to tylko takichъ niewypłatnychъ robotnikówъ, którzy zalegają w opłacie przezъ upór, niedbalstwo, lub rozpustę;
- 4) wyznaczyć zalegającemu opiekuna, który by miałъ prawo wzbronić nierregularnemu gospodarzowi oddać cokolwiekъ zъ jego majątku czyli też przychodówъ, aż do uiszczenia zaległości, albo zamiastъ nierregular-

чуждать что либо из его имущества или доходов до пополнения недоимки, или вместо неисправного хозяина назначить другого, не высекая несостоятельного хозяина и его семьи из их усадьбы;

5) подвергнуть ошени и продажѣ принадлежащее недоимщику лѣтно недвижимое имущество, за исключениемъ лишь выкупленной крестьяниномъ усадьбы, которая в теченіе первыхъ девяти лѣтъ съ утверждения сего Положенія продажѣ, на пополненіе недоимки, не подлежитъ;

6) распорядиться о продажѣ той части движимаго имущества и строеній недоимщика, которая не составляетъ крайней необходимости въ его хозяйствѣ.

Примѣчаніе 1-е. Сельскому начальству предоставляется выбрать одну или нѣсколько указанныхъ мѣръ взысканій; но къ мѣрамъ, означеннымъ въ пунктахъ 5 и 6-мъ, сельское начальство можетъ обращаться только въ крайнихъ случаяхъ, когда все другія мѣры взысканія окажутся недостаточными для пополненія недоимки.

Примѣчаніе 2-е. Указанная въ пунктѣ 6-мъ сей статьи продажа движимаго имущества и строеній недоимщика производится, по представленію сельскаго начальства, въ волостномъ правленіи; указанная же въ 5-мъ пунктѣ продажа недвижимаго имущества производится порядкомъ, установленнымъ для продажъ таково же недвижимаго имущества крестьянъ за недоимки по выкупнымъ платежамъ (Полож. о вык. осѣдл. и о содѣлѣтв. Прав. къ приобр. въ собствен. полев. угодіи).

229. Если означенными въ статьѣ 228-й мѣрами недоимка съ пенею не будутъ взысканы, то самъ помѣщикъ, получивъ на то разрѣшеніе, ниже указаннымъ порядкомъ испрошенное, отбираетъ у неисправнаго хозяина полевые его участки (не лишая его въ теченіе первыхъ девяти лѣтъ со времени утверждения сего Положенія усадьбы) и передаетъ ихъ, въ полномъ составѣ или по частямъ, другимъ членамъ того же сельскаго общества, желающимъ принять ихъ за установленныя повинности, съ уплатою накопившейся на участкѣ недоимки; если же никто въ сельскомъ обществѣ не пожелаетъ взять таковыхъ участковъ, то помѣщикъ принимаетъ оныя въ свое распоряженіе на основаніи правилъ, изложенныхъ въ ст. 105, 106, 108—114 и 230.

230. Въ случаѣ, указанномъ въ статьѣ 229-й, когда никто изъ членовъ сельскаго общества не изъявитъ желанія удержать за собою въ пользованіи отобранный у недоимщика участокъ полевой земли, помѣщикъ обращается съ требованіемъ о предоставленіи таково участка въ его непосредственное распоряженіе къ Мировому Посреднику, который, на основаніи ст. 110-й, разрѣшаетъ самъ такое требованіе (если земля, отбираемая у недоимщика, поступаетъ только во временное распоряженіе помѣщика), или представляетъ о семъ требованіи на разсмотрѣніе Губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ Присутствія (въ тѣхъ случаяхъ, когда отбираемая земля подлежитъ окончательному отчисленію отъ мірскаго участка и присоединенію къ господскимъ угодіямъ), и, буде получитъ на то отъ Губернскаго Присутствія разрѣшеніе, немедленно распоряжается о приведеніи сего рѣшенія въ исполненіе.

231. По прошествіи девяти лѣтъ со дня утверждения сего Положенія, сверхъ численныхъ въ ст. 228 и 229-й мѣръ, взысканіе можетъ быть обращено и на усадебный участокъ, въ полномъ его составѣ, или на часть оного, если на несостоятельномъ хозяинѣ накопится недоимка не менѣе причитающагося съ него годоваго оброка. На такое взысканіе испрашивается, указаннымъ въ ст. 230-й порядкомъ, предварительное разрѣшеніе Губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ Присутствія.

232. Въ таковыхъ случаяхъ, усадебные участки, невыкупленные домохозяевами, отбираются у нихъ и передаются въ пользованіе, съ правомъ выкупа, другимъ членамъ того же общества, а если не окажется между ними желающихъ, то таковые упраздненные участки поступаютъ во временное распоряженіе помѣщика, на основаніи правилъ, указанныхъ въ ст. 108—114-й. Строенія и движимое имущество, принадлежащія несостоятельному хозяину, продаются съ публичнаго торга въ теченіе трехъ мѣсяцевъ; изъ вырученной отъ продажи суммы пополняется недоимка, а остатокъ, буде таковой окажется, выдается лишившемуся своей усадьбы домохозяину.

233. Усадебные участки, выкупленные домохозяевами и принадлежащіе имъ на правѣ собственности, продаются на пополненіе недоимки, съ торговъ, и вырученная сумма, за покрываніемъ недоимки, выдается домохозяевамъ.

Подписалъ: Предѣлательствующій Государственнаго Совѣта Графъ Д. Блудовъ.

Приложеніе къ ст. 2-й Мѣстнаго Положенія для губерній Киевской, Подольской и Волынской.

На подлинномъ Собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Санктпетербургѣ. 19-го Февраля 1861 года.

ПЕРЕЧЕНЬ ПРЕДМЕТОВЪ, ВХОДЯЩИХЪ ВЪ УСТАВНУЮ ГРАМОТУ И ВЪ ПРИЛОЖЕНІЯ КЪ ОНОЙ, ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ КІЕВСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ И ВОЛЫНСКОЙ.

1. Означеніе губерніи и уѣзда, названіе селенія или селеній, чинъ или званіе, имя и фамилія владѣльца.
2. Въ которой изъ мѣстностей (означенныхъ въ приложеніи къ ст. 150-й Мѣстнаго для губерній Киевской, Подольской и Волынской Положенія) находится каждое селеніе.
3. Сколько въ селеніи, или въ каждомъ изъ селеній, по 10-й народнои переписи, числится душъ: крестьянъ; дворовыхъ.
4. Сколько въ селеніи, или въ каждомъ изъ селеній, состоитъ крестьянскихъ дворовъ: огородниковъ, не получающихъ надѣла пахатною землею; пѣшихъ дворовъ; тяглыхъ дворовъ.
5. Общее количество всей мірскаго удобной земли (со включеніемъ усадебной) при каждомъ селеніи, выраженное числомъ десятинъ и сажень.
6. Общее количество земли, состоящей подъ крестьянскою усадебною осѣдлостю, со включеніемъ выпуска и пустопорожнихъ мѣстъ, и за исключеніемъ оныхъ. Если выпускъ находится въ общемъ пользованіи помѣщика и крестьянъ, то сколько подъ онымъ землі. Не находится ли въ чертѣ селенія участки земли, остающіяся, на основаніи статьи 26 п. 3 и ст. 28-й Мѣстнаго Положенія, въ распоряженіи помѣщика.
7. Сколько находится въ селеніи крестьянскихъ усадебъ и сколько состоитъ усадебной земли въ подворномъ пользованіи каждого домохозяина.
8. Въ какую сумму оцѣнена, для выкупа, вся земля, состоящая подъ крестьянскою усадебною осѣдлостю.
9. Сколько причитается ежегодно денежной платы съ каждого домохозяина за пользованіе усадебною и въ какую сумму оцѣненъ для выкупа каждый усадебный участокъ.
Примѣчаніе. Въ городахъ и мѣстечкахъ, отнесенныхъ ко 2-му и 3-му разрядамъ (ст. 130 и 147 Мѣстнаго Положенія), объясняется, при этомъ, на какомъ основаніи опредѣлена повинность и выкупная сумма.
10. Общее количество пахатной земли и другихъ угодіи, состоящихъ въ пользованіи крестьянъ. Въ томъ числѣ, имѣютъ ли крестьяне покосы въ господскихъ дѣсахъ.
Примѣчаніе. Въ этой статьѣ должно быть показано количество мірскаго земли по инвентарной выпискѣ и количество дѣйствительнаго крестьянскаго надѣла, по позднѣйшему измѣренію, если таковое произведено было.
11. Сколько состоитъ въ селеніи пѣшихъ дворовъ и надѣлены ли они однообразнымъ количествомъ пахатной земли и угодіи, или участками различнаго величинны. Въ первомъ случаѣ, какимъ надѣломъ пользуется пѣшій дворъ и сколько состоитъ въ сложности пахатной земли и угодіи въ пользованіи всѣхъ пѣшихъ хозяевъ. Во второмъ случаѣ, на сколько разрядовъ дѣлятся пѣшіе дворы, по величинѣ ихъ надѣловъ, сколько дворовъ считается въ каждомъ разрядѣ, какимъ количествомъ пахатной земли и угодіи пользуется пѣшій дворъ въ каждомъ разрядѣ и сколько, въ сложности, состоитъ пахатной земли и угодіи въ пользованіи всѣхъ пѣшихъ дворовъ.
12. Сколько въ селеніи тяглыхъ дворовъ и надѣлены ли они однообразнымъ количествомъ пахатной земли и угодіи, или участками различнаго величинны. Въ первомъ случаѣ, какимъ надѣломъ пользуется тяглый дворъ и сколько состоитъ въ сложности, пахатной земли и угодіи въ пользованіи тяглыхъ хозяевъ. Во второмъ случаѣ, на сколько разрядовъ дѣлятся тяглые дворы по величинѣ ихъ надѣловъ, сколько дворовъ считается въ каждомъ разрядѣ, какимъ количествомъ пахатной земли и угодіи пользуется тяглый дворъ въ каждомъ разрядѣ и сколько, въ сложности, состоитъ пахатной земли и угодіи въ пользованіи всѣхъ тяглыхъ дворовъ.
13. Какое количество пахатной земли и угодіи, изъ состоящихъ въ пользованіи всѣхъ тяглыхъ дворовъ, причисляется къ коренному надѣлу на все общество, въ совокупности, и какое количество земли принимается за коренной надѣлъ тяглаго двора (на основаніи ст. 39-й, примѣч. къ ней и примѣч. 1-го къ ст. 91-й Мѣстнаго Положенія).
14. Какое количество, изъ общаго состава мірскаго земли, причисляется вообще къ коренному надѣлу (со включеніемъ усадебной земли), и сколько, за тѣмъ, остается надѣла дополнительнаго.
Примѣчаніе. Во всѣхъ статьяхъ уставной грамоты, въ которыхъ опредѣляется количество земли, должно быть объяснено, на чемъ основано это опредѣленіе: на согласномъ ли показаніи по-

него gospodarza назначить инного, niewysiedlajac niewyplatnego gospodarza ani tez jego rodziny z ich siedziby;

5) zarządzić spis i wyprzedać osobistego majątku włościanina zalegającego, za wyłączeniem tylko okupionej przez niego siedziby, która, w ciągu pierwszych lat dziewięciu, od zatwierdzenia Ustawy niniejszej, sprzedana dla pokrycia zaległości być nie może;

6) zarządzić sprzedaż tej części majątku ruchomego, oraz budynków, będących własnością zalegającego, która dla jego gospodarstwa nie jest bezwarunkowo potrzebna.

Uwaga 1-sza. Zwierzchność gromadzka, ma prawo wybierać jeden, albo też kilka ze wskazanych środków egzekucyjnych; lecz uciekać się do środków wskazanych w punktach 5-m i 6-m, zwierzchność wiejska ma prawo tylko w razach ostatecznych, kiedy już wszystkie inne środki egzekucyjne nie będą dla pokrycia zaległości skuteczne.

Uwaga 2-ga. Wzmiankowana w 6-m punkcie tego artykułu wyprzedaż ruchomości i budynków uskutecznia się na przedstawieniu zwierzchności wiejskiej w zarządzie gminowym; zaś wskazana w 5-m punkcie sprzedaż majątku nieruchomego, przeprowadza się kolejną ustanowioną dla sprzedaży takiego majątku nieruchomego włościan za zaległości w wykupowych opłatach (Ust. o wykup. siedl. i o uczęstnict. Rządu przy nabyw. na własn. użytków roln.)

229. Jeżeli przy użyciu wskazanych w art. 228 środków, zaległość razem z karą pieniężną ściągnięta niebędzie, wówczas sam obywatel, otrzymawszy na to upoważnienie, poniżej wskazana kolejną wyjednaną, mocen jest odebrać od nieregularnego gospodarza uczestki jego rolne (niewyzuwając go, w ciągu pierwszych lat dziewięciu od zatwierdzenia Ustawy niniejszej, z siedziby), i oddać takowe, całkownie lub częściami, innym członkom tejże gromady wiejskiej, życzącym przyjąć takowe za ustanowione powinności i z uszczerbkiem narosłym na takowym uczestku zaległości; gdyby zaś nikt z wiejskiej gromady przyjąć uczestków nie zechciał, natenczas obywatel zabiera je w swoją rozporządzalność, z mocy przepisów wskazanych w art. 105, 106, 108—114 i 230-m.

230. W przytoczonym w artykule 229-m wydarzeniu, jeżeli by nikt z członków gromady wiejskiej nie zyczył zatrzymać w swoim użytkowaniu odebranego u włościanina niewypłatnego uczestku ziemi rolnej, to obywatel z żądaniem swoim o oddanie takowego uczestku w jego rozporządzalność udaje się do Pośrednika Pojednawczego, który, z mocy art. 110-go, sam żądaniu takowemu zadosyć-uczynić może (jeżeli tylko grunta odebrane u zalegającego pozostałe mają w czasowej używalności obywatela), albo też składa takowe na rozpoznanie w Urzędzie Gubernjalnym dla spraw włościańskich (jeżeli grunta zabrane mają być ostatecznie od gromadzkiej ziemi odejęte i do obywatelskich użytków przyłączone), a otrzymawszy na to w rzeszy Urzędzie rozwiązanie, natychmiast może się rozporządzić o wprowadzeniu tego postanowienia w wykonanie.

231. Po upływności dziewięcioletniego terminu od czasu zatwierdzenia Ustawy niniejszej, oprócz wskazanych w art. 228 i 229-m środków, poszukiwanie może być rozciągnięte i na uczestek siedziby, całkownie lub też cząstkowo, jeżeli na gospodarzu niewypłatnym zbierze się zaległość nie mniejsza jak przypadający od niego czynsz roczny. Poszukiwanie takowe czyni się nicinaczę jak po wyjednanu, naprzód, na zasadzie art. 230-go, rozwiązania Urzędu Gubernjalnego dla spraw włościańskich.

232. W wypadkach takowych, uczestki siedzibne, przez gospodarzy chat niewykupione, mają być u nich odebrane i oddają się w używalność, z prawem wykupienia, innym członkom tejże gromady, a gdyby między nimi życzących nie było, to takowe opróżnione uczestki przechodzą w czasowe władanie obywatela, na zasadzie przepisów w art. 108—114 podanych. Budynki i ruchomość gospodarza niewypłatnego, sprzedają się przez licytację publiczną w ciągu trzech miesięcy; z otrzymanej przy sprzedaży summy pokrywają się zaległości, reszta zaś pieniędzy, jeżeliby była, wręcza się wyzutemu ze swęj siedziby gospodarzowi.

233. Uczestki siedzibne przez gospodarzy okupione i tytułem własności do nich należące, wyprzedają się na pokrycie zaległości przez licytację, pozostałe zaś od takowego pokrycia pieniądze oddają się gospodarzowi chat.

Podpisano: Prezydujący w Radzie Państwa Hrabia D. Bludow.

Dodatek do art. 2-go Ustawy Miejscowej dla gubernji Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej.

Na oryginalne Własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

Ma być według tego.

Wyszczególnienie przedmiotów, mających składać treść listu nadawczego oraz dodatków do takowego, dla gubernji Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej.

1. Oznaczenie gubernji i powiatu, nazwisko wsi lub wioski, ranga lub urząd, imię i nazwisko właściciela.
2. W której miejscowości (ze wskazanych w dodatku do art. 150-go Ustawy Miejscowej dla gubernji Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej) każda wieś jest położona.
3. Ile wsi lub każda z wiosek podług 10-go spisu ludności liczy dusz: włościań; dworskich.
4. Ile we wsi, lub w każdej z wiosek, znajduje się chat gospodarzkich: ogrodników, którzy nadziału ziemi ornej nieotrzymują; chat pieszych; chat sprężajnych.
5. Ogólna ilość całej ziemi gromadzkiej, zdanej do uprawy (współ z siedzibną) przy każdej wsi, obliczona na dziesięciny i sажnie.
6. Ogólna ilość ziemi, pod osiadłością siedzibną włościan zostającej, współ z wypustami i nieużytkami, oraz bez tych ostatnich. Jeżeli wypust zostaje w używalności wspólnej obywatela z włościanami, to ile jest pod takowym gruntu. Azali w obrębie wioski nieznajdują się uczestki ziemi, na zasadzie art. 26 p. 3 i art. 28-go Ustawy Miejscowej, w rozporządzalności obywatela zostające.
7. Ile znajduje się we wsi siedzib włościańskich, oraz ile siedzibnej ziemi zostanie w dziedzicznym użytkowaniu każdego gospodarza chaty.
8. Na jaką summę okupowa, oszacowana cała ziemia, pod włościańską osiadłością siedzibną zostająca.
9. Ile przypada corocznie opłaty pieniężnej od każdego gospodarza chaty za użytkowanie z siedziby, i na jaką summę oszacowany każdy na wykup przeznaczony siedzibny uczestek.
Uwaga. Dla miast i miasteczek, zaliczonych do drugiej i 3-jej klasy (art. 130 i 147 Ustawy Miejscowej) wyszczególnia się przy tém, na jakiej zasadzie ustanowiona została powinność i summa okupowa.
10. Ogólna ilość ziemi ornej i innych użytków, w użytkowaniu włościan zostających. Przy tém, czy mają włościanie pokosy po lasach obywatelskich.
Uwaga. W tym artykule ma być wykazana ilość ziemi gromadzkiej, podług wyciągu inwentarowego, oraz ilość rzeczywistego wydziału włościańskiego, podług pomiaru późniejszego, jeżeli takowy miał miejsce.
11. Ile znajduje się we wsi chat pieszych, i azali takowe otrzymały jednaki wydział ziemi ornej i użytków, czyli też mają uczestki rozmaitej wielkości. W pierwszym wypadku, jaki ma wydział chata piesza, oraz ile w ogólności ziemi ornej i użytków zostaje w użytkowaniu wszystkich gospodarzy pieszych. W ostatnim przypadku, na ile kategorii dziela się chaty piesze, podług wielkości ich wydziałów; ile chat liczy się w każdej kategorii, jaką ilość ziemi ornej i użytków ma chata piesza każdej kategorii, oraz ile ziemi ornej i użytków znajduje się w używalności wszystkich chat pieszych razem wziętych.
12. Ile jest we wsi chat sprężajnych i czy takowe otrzymały jednaki wydział ziemi ornej i użytków, czyli też mają uczestki rozmaitej wielkości. W pierwszym przypadku, jaki otrzymała wydział chata ciąгла i ile jest razem wziętej ziemi ornej i użytków w użytkowaniu gospodarzy ciąglych. W drugim zaś razie, na ile kategorii dziela się chaty ciąglye podług wielkości ich wydziałów, ile chat liczy się w każdej kategorii, jaką ilość ziemi ornej i użytków ma chata każdej kategorii, oraz ile razem wziętej znajduje się ziemi ornej i użytków w używalności wszystkich chat sprężajnych.
13. Jaką ilość ziemi ornej i użytków, ze znajdujących się w użytkowaniu wszystkich chat sprężajnych, przyliczono do wydziału pierwiastkowego, na całą gromadę razem, tudzież jaką ilość ziemi uznaje się za wydział pierwiastkowy chaty sprężajnej (na zasadzie art. 39-go, uwagi do tegoż, oraz uwagi 1-jej do art. 91 Ustawy Miejscowej).
14. Jaka ilość z ogólnej masy ziemi gromadzkiej przylicza się w ogólności do wydziału pierwiastkowego (razem z ziemią siedzibną), i ile zatem zostaje wydziału dodatkowego.
Uwaga. We wszystkich artykułach listu nadawczego, w których określa się ilość ziemi, powinno być wyrażono na czem zasadza się takowe określenie: czy na zgodnym zaświadczeniu oby-

вымъ мѣстностямъ, и, въ особенности, опредѣлить линію, отдѣляющую въ Луцкомъ уѣздѣ девятую мѣстность отъ восьмой.

3. При опредѣленіи и исправленіи линій, разграничивающихъ мѣстности, Губернскія Присутствія обязаны соображаться, преимущественно, съ преобладающими въ каждой мѣстности надѣлами пѣшихъ дворовъ, по инвентарнымъ выпискамъ и другимъ точнымъ свѣдѣніямъ о существующихъ надѣлахъ, — при томъ не одну пахатную землю, но также лугами и другими угодьями.

4. Къ первой и второй мѣстностямъ относятся тѣ части уѣздовъ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи, надѣль въ 4½ десятины и ниже.

- Къ третьей — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 4½ десятины до 5½.
- Къ четвертой — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 5½ до 6 десятины.
- Къ пятой — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 6 до 7 десятины.
- Къ шестой — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 7 до 7½ десятины.
- Къ седьмой и восьмой — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 7½ до 9½ десятины.
- Къ девятой — тѣ, въ которыхъ преобладаетъ пѣшіи надѣль свыше 9½ десятины.

5. Придерживаясь существующихъ пѣшихъ надѣловъ, какъ главнаго основанія разграниченія, Губернскія Присутствія принимаютъ также въ соображеніе сравнительное многоземелье и плодородіе почвы, сравнительную цѣнность земли въ различныхъ мѣстностяхъ, развитіе крестьянской промышленности, и т. д.

6. Составленные Губернскими по крестьянскимъ дѣламъ Присутствіями проекты разграниченія на мѣстности поступаютъ на разсмотрѣніе и утвержденіе Главнаго Начальника края.

Подписаль: Предѣдательствующій Государственнаго Совѣта Графъ Д. Блудовъ.

Приложение къ ст. 187-й Мѣстнаго Положенія для губерній Киевской, Подольской и Волынской.

На подлинномъ Собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Санктпетербургѣ.
19-го Февраля 1861 года.

ПРАВИЛА ДЛЯ СОСТАВЛЕНІЯ УРОЧНЫХЪ ПОЛОЖЕНІЙ ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ КІЕВСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ И ВОЛЫНСКОЙ.

1. При составленіи урочнаго положенія, Губернскія по крестьянскимъ дѣламъ Присутствія руководствуются слѣдующими правилами:

2. Подъ урочное положеніе подводятся только пѣшіи мужскія работы, которыя, по своему своему, могутъ быть точно опредѣлены и требуютъ, почти всегда, одинаковаго времени и труда. Къ такимъ работамъ относятся:

- a) раскідка вывезеннаго въ поле навоза;
- б) посѣвъ и уборка хлѣбныхъ, конопля, льна, картофеля, свекловичныя и пр.;
- в) косьба и уборка сѣна;
- г) уборка табаку;
- д) молотба хлѣбныхъ, стрижка овецъ, рубка дровъ, лѣсная работы, копка канавъ, и т. п.

3. Уроки опредѣляются количествомъ работы, не вдаваясь въ мелочныя подробности.

4. Количество работы, устанавливаемой за поденный урокъ, опредѣляется на основаніи существующаго въ мѣстномъ хозяйствѣ обычая. Выбѣтъ съ тѣмъ опредѣляется, въ какой мѣрѣ уменьшается каждый урокъ въ тѣхъ случаяхъ, когда, на основаніи ст. 194-й Мѣстнаго Положенія для губерній Киевской, Подольской и Волынской, дѣлается вычетъ изъ рабочихъ часовъ на проходѣ до мѣста работы, и обратно.

5. Ни одинъ изъ опредѣленныхъ въ положеніи уроковъ не долженъ превышать размѣра, установленнаго для той работы въ Высочайше утвержденныхъ правилахъ 1848 года и въ проектѣ Киевской Общей Коммисіи объ устройствѣ и улучшеніи быта крестьянъ.

6. Количество работы, по каждому уроку, опредѣляется одною цѣнрою.

Подписаль: Предѣдательствующій Государственнаго Совѣта Графъ Д. Блудовъ.

На подлинномъ Собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Санктпетербургѣ.
19-го Февраля 1861 года.

ПОЛОЖЕНІЕ ОБЪ УСТРОЙСТВѢ ДВОРОВЫХЪ ЛЮДЕЙ, ВЫШЕДШИХЪ ИЗЪ КРѢПОСТНОЙ ЗАВИСИМОСТИ.

I. О правахъ дворовыхъ людей, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости.

1. Настоящимъ Положеніемъ опредѣляются права и обязанности дворовыхъ людей во всѣхъ губерніяхъ и областяхъ (упомянутыхъ въ примѣчаніи къ ст. 5-й Общаго Положенія о крестьянахъ), на которыя распространяются какъ Общее, такъ Мѣстныя Положенія, а равно Дополнительныя Правила о крестьянахъ, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости.

Примѣчаніе 1-е. Положеніе сіе распространяется также на дворовыхъ людей въ губерніи Архангельской.

Примѣчаніе 2-е. Оно распространяется также на находящихся въ Кавказскомъ и Закавказскомъ краѣ дворовыхъ не туземнаго происхожденія.

2. Дворовыми людьми считаются тѣ, кои, по сказкамъ 10 ревизій, показаны дворовыми при населенныхъ имѣніяхъ, домахъ, фабрикахъ, заводахъ, или денежныхъ капиталахъ.

3. Съ обнародованіемъ Положенія о крестьянахъ, дворовые люди, приобретающіе всѣ права личныя, семейственныя и по имуществу, предоставляемыя крестьянамъ, вышедшимъ изъ крѣпостной зависимости.

Примѣчаніе. Въ пользованіи сими правами, дворовые люди, состоящіе въ обязательномъ услуженіи у своихъ владѣльцевъ, подчиняются временнымъ ограниченіямъ, истекающимъ изъ обязательныхъ ихъ отношеній къ владѣльцамъ, впрямь до прекращенія сихъ отношеній, способами, указанными въ семъ Положеніи, или до перехода дворовыхъ людей на оброкъ.

4. На семъ основаніи, дворовые люди обоего пола могутъ вступать въ бракъ, не испрашивая разрѣшенія владѣльца; но владѣлецъ не обязанъ давать помѣщеніе и содержаніе женѣ и дѣтямъ двороваго, вступившаго, безъ его согласія, въ бракъ.

5. Движимыя имущества, приобретенныя дворовыми людьми до обнародованія сего Положенія, остаются ихъ собственностью. На недвижимыя имущества, приобретенныя дворовыми въ прежнее время на имя ихъ владѣльцевъ, распространяются постановленія ст. 32-й Общаго о крестьянахъ Положенія и приложенныхъ къ сей статьѣ правилъ объ укрѣпленіи за крестьянами недвижимыхъ имуществъ, приобретенныхъ ими въ прежнее время на имя помѣщиковъ.

6. Право на участіе въ пользованіи полевымъ надѣломъ, на одинаковомъ съ крестьянами основаніи, предоставляется только тѣмъ изъ дворовыхъ людей, которые, до обнародованія указа 2-го Марта 1858 года, сами лично пользовались полевымъ надѣломъ или, по поступленіи къ помѣщику въ услуженіе, либо въ хозяйственную должность, не переставали пользоваться надѣломъ, или же несли издѣльную повинность при обработкѣ пахатныхъ полей.

7. Если дворовые люди, имѣющіе, на основаніи предъидущей 6-й статьи, право на поземельный надѣль, изъявляютъ, при составленіи, или при повѣркѣ уставной грамоты, желаніе получить землю въ пользованіе наравнѣ съ крестьянами, то они включаются въ составъ крестьянскаго общества, при исчисленіи слѣдующаго сему послѣднему земельного надѣла. Но помѣщикъ, при водвореніи таковыхъ дворовыхъ людей, не обязанъ обзаводить ихъ, ни домами, ни другими принадлежностями крестьянскаго хозяйства.

Примѣчаніе. Отъ усмотрѣнія помѣщика зависитъ, какъ при обнародованіи сего Положенія, такъ и впоследствии, вступать во всякаго рода добровольныя соглашенія съ дворовыми людьми объ отводѣ имъ усадебной осѣлости и полевой земли.

8. Контракты, заключенныя владѣльцами, до обнародованія сего Положенія, съ посторонними лицами, на отдачу дворовыхъ людей обоего пола въ обученіе мастерствамъ и ремесламъ, безъ особой за то платы, сохраняютъ свою обязательную силу до истеченія срока, установленнаго Свод. Зак. 1857 г. Т. X. ч. 1. Зак. Гражд. въ ст. 2206 и 2214-й. По по контрактамъ, коими установленъ былъ платежъ за обученіе дворовыхъ людей, предоставляется симъ послѣднимъ, а въ случаѣ ихъ несовершеннолѣтія, ихъ родителямъ и опекунамъ, войти въ соглашенія съ хозяевами, взявшими ихъ на обученіе.

Примѣчаніе. Сіе правило распространяется и на крестьянъ, отданныхъ помѣщикомъ въ обученіе мастерствамъ и ремесламъ.

II. О обязательныхъ отношеніяхъ дворовыхъ людей къ владѣльцамъ.

9. Со дня утвержденія сего Положенія, дворовые люди обязаны, въ теченіе двухъ лѣтъ, платить своимъ владѣльцамъ оброкъ, или служить имъ, на основаніи правилъ, въ слѣдующихъ статьяхъ постановленныхъ, оставаясь въ полномъ, на основаніи законовъ, повиновеніи владѣльцевъ.

10. Дворовые люди, при обнародованіи Положенія состоящіе на оброкѣ, или проживающіе на сторонѣ, по паспортамъ, не могутъ быть требуемы владѣльцемъ на обязательную работу, или службу, и пла-

ниекіи, Дубіенскіи, Ровіенскіи, Луцкіи и Влодиміерскіи), зачисленныя до разнаихъ мѣстностей, а надвсѣмъ по-
проводить линію отграничающую въ повѣтѣ Луцкомъ девятую мѣстность отъ осмѣй.

3. При откреніи и поправленіи линій отграничающихъ мѣстностей, Урѣды губернальныя должны пре-
двсѣмъ стосоваться до прсзвсжающихъ въ каждой мѣстности выдѣловъ чсат псзсхъ, подлугъ вьчсгсговъ
инвентарзовыхъ и иныхъ нсватплівыхъ вьдососѣи о выдѣлахъ истинсжихъ, нс въ самѣй тько зьмьи оромѣй,
але тѣжъ зъ лѣкъ и дслсзшѣй узьтлговъ.

4. До псрвсзжѣй и дрлгѣй мѣсчососѣи нслсзжѣ тѣ чѣсѣи повсѣтовъ, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ
зъ 4½ дьсѣсчснъ и нлзѣй.

- До трѣсчѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 4½ до 5½ дьсѣсчснъ.
- До чсзвартѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 5½ до 6 дьсѣсчснъ.
- До пьсѣтѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 6 до 7 дьсѣсчснъ.
- До ослстѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 7 до 7½ дьсѣсчснъ.
- До сьдмѣй и осмѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 7½ до 9½ дьсѣсчснъ.
- До дьсѣсчснѣй — те, въ которыхъ прсзмсгс выдѣл псзсхъ чсзлстлговъ вьсзлсхъ нлзъ 9½ дьсѣсчснъ.

5. Стослужс сѣ до истинсжихъ выдѣловъ псзсхъ, ксѣ до глоснѣй зсдсдъ прь розгрсчснѣнѣ, Урѣды
Губсрнлльнѣ должны тѣжѣ ксѣ въ злгдѣлѣ стослосновсѣ илосѣ и уродлоснлосѣ грснтлговъ, орсз стослосновсѣ влрсѣсѣ
зьмьи въ розлчснлхъ мѣсчососѣсчсхъ, розлзлѣ прсзмсгсу влосѣсчснскѣго и т. д.

6. Улослосѣ прсзъ Урѣды Губсрнлльнѣ длс прсзвъ влосѣсчснскѣхъ прсѣкты розгрсчснѣнѣ мѣсчососѣи по-
дсжс сѣ нс розпсчрснѣнѣ и злтвѣрсчснѣ Глоснѣго Нсчслнлскѣ крсѣ.

Подпснлос: Прсзлдлжлѣ прь Рсдзѣ Пснствс Хрсѣл Д. Блудовъ.

Дослсѣкъ до арт. 187-го Устлвы Мѣсчососѣй длс губсрнлѣ
Кьсѣоскѣй, Подольскѣй и Волынскѣй.

На орыгьнлс влснлсѣ ЯЕГО СЕСАРСКѣЙ МОСЧѣ рѣкѣ нлпснлос.

„Мл бьѣ вѣдлугъ тѣго.“

Санкт Петербург
19 Іюняго 1861 г.

ПРЕПИСЫ О УЛОЖЕНІИ УСТАВЪ ВЫДѢЛЛОВЫХЪ ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ КІЕВСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ И ВОЛЫНСКОЙ.

1. При уклсдлнѣ Устлвы выдѣлловѣй Урѣды Губсрнлльнѣ длс прсзвъ влосѣсчснскѣхъ должны мѣѣ нс
злгдѣлѣ нлстлплжлѣ прсѣпсзъ:

2. Под Устлвѣ выдѣлловѣй подчсгсжлс сѣ тько мѣзкѣ рсблты псзсхъ, ктлре зѣ злгдѣлу нл своѣй влс-
счссѣсѣ млгс бьѣ сѣсѣлс окрсѣлосѣ и прлвѣ влсзсѣ вьмлгсжлсѣ однлстлжнѣго чсзсу и усѣловлнл. До ксѣхъ рл-
блбл нслсзжѣ:

- a) розгрсчснѣ вьвѣзѣнѣго нл полѣ нлвозу;
- б) злсѣвъ и зьблр злосѣ, кснлплъ, ллн, ксртолфь, бурсклвъ и т. д.
- в) клсѣлс и зьблр сьнл;
- г) зьблр тьтлнлн;
- д) мллчлбл злосѣ, стрьжѣнѣ овлсѣ, рлблнѣ дрѣвъ, рсблты въ лѣсѣ, коплнѣ рлвѣ и т. д.

3. Выдѣл рлблбл окрсѣлс прѣзъ илосѣ тлкѣвѣй, нс вчлдлжѣ нс дрлбнлстлкѣ вьсчѣсчлѣ.

4. Илосѣ рлблбл прсзчлсчлснѣнѣ нл выдѣл дьснлн, услнлвл сѣ нл злсдѣлѣ истинсжихъ въ мѣсчосѣмъ
госплсдрлствѣ зьвѣчлжлвмъ. Прь тѣмъ пснлнл бьѣ вьрсзлосѣ, въ ксѣмъ стослоснѣ злнѣсжлс сѣ ксѣдъ выдѣл,
влсчлсз, гдъ нл злсдѣлѣ арт. 194 Устлвы Мѣсчососѣй длс губсрнлѣ Кьсѣоскѣй, Подольскѣй и Волынскѣй потрсчл
сѣ зъ глоснѣ рлблбл псѣвнѣ чсзлс нл прьзьсчлѣ до мѣсчлс рлблты и нл повѣрл.

5. Злсдѣнъ зъ постлновѣнлхъ въ Устлвѣ выдѣлловъ нс пснлнлн прѣвѣзлсчлѣ розлмлру wskлзлнѣго длс
тѣжѣ рлблбл въ Нлжьзлѣй злтвѣрсчлнѣ прсѣпсзлхъ 1848 рлкѣ, орсз въ прѣкѣ Кьсѣоскѣго осллнѣго Кснлтѣту
длс урсдѣлнѣ и полѣпснѣнѣ стлну влосѣсчлн.

6. Илосѣ рлблбл въ ксѣдлмъ выдѣлѣ орсзчлс сѣ жѣднѣ цьфрс.

Подпснлос: Прсзлдлжлѣ прь Рсдзѣ Пснствс Хрсѣл Д. Блудовъ.

На орыгьнлс влснлсѣ ЯЕГО СЕСАРСКѣЙ МОСЧѣ рѣкѣ нлпснлос.

„Мл бьѣ вѣдлугъ тѣго.“

St-Petersburg,
19 Lutego 1861 r.

УСТАВА О УРЪДЪНІИ ЛУДЪИ ДВОРСКИХЪ. КТОРЫИ ВЫШЛИ ЗЪ ПОДДАЮЩЕЙ ЗАЛЕЖНОСТИ.

I. О правахъ людей дворскихъ, которыи вышли зъ подданческой зависимости.

1. Устлвѣ обѣжл сѣ прлвл и обллжлл ллдѣ двлрскѣхъ, вѣ вьсзлчлхъ губсрнлхъ и обллсчлхъ
(взмлнклвнлхъ въ вьдѣлѣ до арт. 5го Оглнѣй Устлвы о влосѣсчлнлхъ), нл ктлре розгрсчлс сѣ тлкъ Оглнл
ккѣ и Мѣсчососѣ Устлвы, орсз Прсвѣлл длсдлтлкѣ, о влосѣсчлнлхъ вьсзлчлхъ зъ поддлнѣжѣ злѣлснлсѣ.

Увлгс 1. Тл устлвѣ, розчлсжл сѣ тлкѣ нл ллдѣ двлрскѣхъ въ губсрнлѣ Арчлнгѣлскѣй.

Увлгс 2. Розчлсжл сѣ нѣмнѣй въ прлвѣнчлхъ Куклзкѣй и Злкуклзкѣй, нл двлрскѣхъ
нѣ мѣсчососѣго почлдлснл.

2. Увлжлс сѣ зл ллдѣ двлрскѣхъ сѣ, ктлры прлпсѣмъ 10-ѣй ревѣзѣ, орсчлснѣ сѣ ккѣ двлрсѣ,
прь млжлтлхъ осѣдлнлхъ, домлхъ, флбрьклхъ, злклдлчлхъ, ллбъ клплтллхъ пѣнѣжнлхъ.

3. Ол оглосѣнл Устлвы о влосѣсчлнлхъ, ллдѣ двлрсѣ, нлбьвлжл вьсзлчлхъ прлвъ ослблстьлхъ, рлдзѣннлхъ
и дѣтлѣжлѣ злѣлснл, ккѣ нлдлнѣ сѣ влосѣсчлнлмъ вьсзлчлхъ зъ поддлнѣжѣ злѣлснлсѣ.

Увлгс. Въ узьвлнлн тьхъ прлвъ, ллдѣ двлрсѣ, злстлжл сѣ злблжѣ облвлжлвѣнѣ у своѣхъ
дьсдѣлсчлвмъ, подлгѣл зъ орсчлнѣнѣнѣмъ чсзлсвѣмъ, вьпльвлжлѣмъ зъ сѣмъ стослоснѣмъ облвлжлвѣнѣ
злгдѣлу дьсдѣлсчлвмъ, азъ до члвлѣ услнлнл тьхъ стослоснѣмъ, сплослблмъ wskлзлнлмъ нлнѣсжл Устл-
вѣ, ллбъ до прѣлсчлсл ллдѣ двлрскѣхъ нл чьснл (оброкѣ).

4. Нл тѣй злсдѣлѣ, ллдѣ двлрсѣ плѣ обоѣй, млгс злвѣрсчл зьвлзкѣ млжѣнскѣ, бѣзъ прлсчлснл
о ползлवलѣ нл дьсдѣлсчл; дьсдѣлс вьсчлкѣ нѣмл облвлжлвѣмъ длвлѣ мѣсчлнлсѣ и улрсчлнл злнѣ нл дьсдѣлсчл
тѣгъ зъ двлрскѣхъ ллдѣ, ктлры злвѣрсчл зьвлзкѣ млжѣнскѣ, бѣзъ жѣго ползлवलѣ.

5. Млжлтѣкъ рлчлсвѣ, нлбьтл прѣзъ ллдѣ двлрскѣхъ, прѣд оглосѣнѣмъ нлнѣсжл Устлвы, злстлжѣ
лхъ влосѣсчлл. Нл млжлтѣкъ нѣрлчлсвѣ, ктлры нлбьл прѣдѣлмъ, нл илѣ свѣхъ дьсдѣлсчлвмъ, розчлсжл сѣ
постлновлѣнл арт. 32 Оглнѣй Устлвы о влосѣсчлнлхъ, орсз дѣлѣчлснѣ до тѣгъ артѣкулл прлвѣлл, о умлосѣ
нлнлнл длс влосѣсчлнл прлвъ послдлнлнл нѣрлчлсвѣмъ млжлтѣкѣ, длвнѣй прѣзъ нлхъ нлбьтлхъ, нл илѣ ихъ дьсдѣ-
лсчлвмъ.

6. Прсво нѣлстлнѣтлвл въ узьтлковлнлн зъ выдѣллу рлчлсвѣ, нл вьсплнѣ зъ влосѣсчлнлмъ злсдѣлѣ, слл-
жѣ тько тьмъ двлрскѣмъ ллдѣмъ, прѣд оглосѣнѣмъ Уклзу зъ д. 2 млрсл 1858 рлкѣ, слмѣ ослблсчл
послдллнл выдѣлл грснтлвѣ, ллбъ, вьстлпѣвьсжл въ сллбѣ дьсдѣлсчл, ллбъ нл облвлжлвѣ глсплсчлнѣ, нѣ прѣстл-
влл узьтлковлѣ зъ грснтлвѣ нлдлнл, ллбъ тѣжѣ пѣнѣ рлблчлзл повлнлсѣ, прь улрсчл пѣл орьнлхъ.

7. Жѣлѣ двлрсѣ ллдѣ, млжл сѣ нл млчл прлвѣдлнѣго 6-го артѣкулл, прлсво до выдѣллу грснтлвѣ,
осѣвѣлжл прь сплрсчлдѣнѣ ллбъ сплрсчлдѣнѣ ллсѣ нлдлвѣчлсѣ, жлдлнѣ послдлнл зьмьл, длс узьтлковлнл
зъ нѣй злрлвѣно зъ влосѣсчлнлмъ, вѣлслжл сѣ въ склдъ грлмлдѣ влосѣсчлнлскѣй, гдъ сѣ тѣй грлмлдѣ бѣдѣ
вьмѣрсчлѣ нлзѣжнѣ жѣй выдѣллу рлчлсвѣ. Дьсдѣлс жѣдлкъ, прь осѣдлнѣнѣ въ грлмлдѣ тлкѣвѣхъ двлрскѣхъ лл-
дѣ, нѣмл облвлжлвѣ улослжлнл лхъ, въ домѣ и илнѣ прь нлзѣлѣтлсѣ влосѣсчлнлскѣй глсплсчлнѣ.

Увлгс. Злѣлѣ о увлгѣ дьсдѣлсчл, тлкъ прь оглосѣнѣнѣ нлнѣсжл Устлвы, ккѣ нл нл прь-
счлсѣ, злвѣрсчлнѣ зъ двлрскѣмъ ллдѣмъ вьсчлкѣго рлдзлжл доблровлнлхъ умлвмъ, злгдѣлу нлдлнл имъ осл-
дѣлсѣ сѣдлзѣнѣй зь зьмьл рлчлсвѣ.

8. Контрсктл злвѣрсчл прѣзъ дьсдѣлсчлвмъ, прѣд оглосѣнѣмъ нлнѣсжл Устлвы, зъ ослблмъ постлроннѣ-
мъ, злгдѣлу орсчлнѣнѣ ллдѣ двлрскѣхъ плѣ обоѣй, нл нлукѣ кунстлвмъ и рѣмьслмъ, бѣзъ ослбнѣй опллты, зл-
члсшлжл своѣл млчл облвлжлвѣнѣ, азъ до вьлсчлсл тѣрлннл, злкрѣслнѣго Зьблрсѣмъ Пр. 1857 г. Т. X. ч. 1.
Пр. Сьв. въ арт. 2206: и 2214. Сл сѣ тьчѣ контрсктлвмъ, въ ктлрыхъ услнлвѣнл жѣтл ослбнл опллтл зл нл-
укѣ ллдѣ двлрскѣхъ, тьмъ ослстлнѣмъ, а въ рлзѣ ихъ млчлосѣлсчл, лхъ рлдзѣмъ и опѣкунлмъ, ползлстлвл сѣ
прлсво вѣлсчл нл умлвѣ зъ млжлстрлмъ, ктлры жѣ злѣл нл нлукѣ.

Увлгс. Тл прлвѣлл стлсжл сѣ орсз и до влосѣсчлнлхъ орсчлнѣнѣ прѣзъ дьсдѣлсчл нл нлукѣ кун-
стлвмъ и рѣмьслмъ.

II. О стослоснлхъ облвлжлвѣнѣхъ ллдѣ двлрскѣхъ, злгдѣлу дьсдѣлсчлвмъ.

9. Ллдѣ двлрсѣ облвлжлнл сѣ, въ прѣлсчлгѣ ллтъ двлчлхъ, ол днл потвѣрсчлнл нлнѣсжл Устлвы,
опллчлѣ своѣмъ дьсдѣлсчлвмъ чьснлс, ллбъ имъ сллжѣ, нл злсдѣлѣ прлвѣлл, въ нлстлпнлхъ артѣкуллхъ услнл-
влнлхъ, злстлжл сѣ злпѣнѣй улѣгллсѣ дьсдѣлсчлвмъ нл млчл прлвъ.

10. Ллдѣ двлрсѣ, злстлжл сѣ нл чьснлс въ члвлѣ оглосѣнл нлнѣсжл Устлвы, ллбъ мѣсчлжлжл
гдѣ нл дьлѣй зл плсплртлмъ, нѣмлгс бьѣ потлрсблвнл прѣзъ дьсдѣлсчл, до прлчл облвлжлвѣнѣ ллбъ сллжѣ,

тимъ ими владѣльцамъ оброкъ не можетъ быть увеличенъ свыше того, который платился ими до утверждения сего Положенія. Вообще, оброкъ, взимаемый владѣльцемъ, ни въ какомъ случаѣ, не долженъ превышать тридцати руб. въ годъ съ взрослого дворового мужчины и десяти руб. съ дворовой женщины.

11. Дворовые люди, состоящие на оброкѣ и проживающіе на сторонѣ, по паспортамъ, не могутъ отказываться отъ платежа оброка, ни требовать отъ владѣльца помѣщенія, или средствъ содержанія. За неисправный платежъ оброка дворовые люди могутъ быть, по требованію помѣщика, обращаемы въ работки.

12. Дворовые люди, во время обнародованія Положенія состоявшіе въ услуженіи у владѣльца и проживавшіе въ его имѣніи или домѣ, переходятъ на оброкъ и получаютъ паспорта, въ теченіе срока ихъ обязательныхъ отношеній, не иначе, какъ съ согласія помѣщика. Дворовые люди, уволенные на этомъ основаніи, платятъ, въ теченіе срока обязательныхъ отношеній, оброкъ, по договору съ владѣльцемъ, не свыше размѣра, установленнаго ст. 10-ю сего Положенія.

13. Владѣльцы не могутъ входить ни въ какія сдѣлки съ другими лицами о передачѣ имъ права на обязательную службу дворовыхъ людей, безъ согласія сихъ послѣднихъ. Если будетъ доказано нарушеніе сего правила, то дворовые, по просьбѣ ихъ, освобождаются отъ обязательныхъ отношеній къ помѣщику.

14. Право на обязательную службу дворовыхъ людей переходитъ отъ одного владѣльца къ другому только по законному наслѣдованію, по раздѣлу населеннаго имѣнія, состоящаго въ общемъ владѣніи и по выдѣлу родителями дѣтямъ своимъ частей изъ недвижимаго имѣнія.

15. Дворовые люди, во все продолженіе обязательной службы (ст. 9), получаютъ отъ владѣльца то же содержаніе (продовольствіе, одеждѣ, помѣщеніе и отопленіе), коими они до обнародованія Положенія пользовались, и денежное жалованье, по ближайшему усмотрѣнію самого владѣльца. На содержаніи владѣльца, въ теченіе того же времени, остаются и всѣ тѣ дворовые люди, которые, по старости, малолѣтству, тѣлеснымъ и душевнымъ недугамъ, не способны къ работѣ.

Примѣчаніе. Въ губерніяхъ, гдѣ нынѣ дѣйствуютъ инвентарныя правила или инвентари, жалованье и содержаніе дворовыхъ должно быть не ниже опредѣленныхъ означенными правилами или мѣстными инвентарями.

16. Дворовые люди, во все время обязательной ихъ службы, проживающіе въ имѣніи, или въ домѣ владѣльца, въ случаѣ буйства, неурядицъ, неповиновенія, или развратнаго поведенія, отсылаются владѣльцемъ, для наказанія, въ Городскую или Земскую Полицію, при письменномъ требованіи, въ коемъ должна быть объяснена вина дворового человѣка. Полиція подвергаетъ сего послѣдняго взысканію, по мѣрѣ вины и въ предѣлахъ предоставленной ей власти.

17. Дворовые люди, приписанные къ населеннымъ имѣніямъ и проживающіе въ деревняхъ, до прекращенія ихъ обязательныхъ къ владѣльцамъ отношеній, въ случаѣ притѣвленій со стороны владѣльцевъ, могутъ обращаться съ жалобами къ Мировому Посреднику. Дворовые люди, приписанные къ домамъ и капиталамъ, равно какъ и живущіе въ городахъ, при владѣльцахъ, и вообще въ такихъ мѣстностяхъ, гдѣ нѣтъ Мировыхъ Посредниковъ, обращаются, съ таковыми жалобами, къ мѣстнымъ Уѣзднымъ Предводителямъ Дворянства.

Примѣчаніе. Въ обѣихъ столицахъ, для разбора жалобъ и недоразумѣній между проживающими въ нихъ помѣщиками и дворовыми, и для исполненія всѣхъ другихъ обязанностей Мировыхъ Посредниковъ относительно дворовыхъ людей, назначаются, на время двухлѣтняго срока обязательной службы дворовыхъ помѣщикамъ, особые Мировые Посредники. Для сего, въ каждой столицѣ учреждаются по усмотрѣнію Военнаго Генералъ-Губернатора три или четыре мировыя участка, смотря по числу проживающихъ въ столицѣ дворовыхъ. Въ каждомъ участкѣ полагается особый Мировой Посредникъ. Сей Мировой Посредникъ избирается, изъ составленнаго Дворянскимъ Соборіемъ списка тѣмъ же порядкомъ какъ и всѣ прочіе Мировые Посредники Военными Генералъ-Губернаторами столицъ, съ утвержденія Правительствующаго Сената. Столичные Мировые Посредники по дѣламъ о проживающихъ въ столицѣ дворовыхъ людей составляютъ особый Мировой Свѣздъ подъ Предсѣдательствомъ Уѣзднаго Предводителя Дворянства. Мировые Посредники въ столицахъ получаютъ тоже содержаніе, какъ и Мировые Посредники, назначенные въ уѣзды и исполняютъ всѣ ихъ обязанности. Сумма необходимая на содержаніе столичныхъ мировыхъ учреждений, относится на тѣже источники какъ и всѣ прочіе расходы по содержанію мировыхъ учреждений.

18. Если поданная дворовымъ жалоба окажется справедливою, то Мировой Посредникъ, а гдѣ его не будетъ, Уѣздный Предводитель (ст. 17) предлагаетъ владѣльцу доставить жалующемуся удовлетвореніе. Въ случаѣ неуспѣха такого предложенія, а равнымъ образомъ, если изслѣдованіе обнаружитъ важное злоупотребленіе въ обращеніи владѣльца съ дворовыми людьми, сии послѣдніе, по приговору Мирового Посредника, или Уѣзднаго Предводителя, утвержденному Губернскимъ по крестьянскимъ дѣламъ Присутствіемъ, освобождаются, буде они сами того пожелаютъ, отъ обязательныхъ отношеній къ владѣльцу, и до истеченія установленнаго ст. 9-ю двухлѣтняго срока.

19. Исправный платежъ податей и денежныхъ повинностей за дворовыхъ людей, до прекращенія ихъ обязательныхъ отношеній, лежитъ на владѣльцахъ. По мѣрѣ увольненія дворовыхъ людей, владѣльцы, съ перваго за тѣмъ полугодія, освобождаются отъ платежа за нихъ казенныхъ податей и другихъ денежныхъ повинностей.

20. Владѣльцамъ предоставляется заступничество и ходатайство за дворовыхъ, въ продолженіе ихъ обязательныхъ отношеній, на томъ же основаніи, какъ это предоставляется помѣщикамъ въ отношеніи сельскихъ обществъ крестьянъ, на землѣ ихъ водворенныхъ.

III. О прекращеніи обязательныхъ отношеній дворовыхъ людей къ владѣльцамъ.

А. до истеченія двухлѣтняго срока со дня утверженія сего положенія.

21. Въ теченіе двухлѣтняго срока, указаннаго въ ст. 9-й, дворовые люди могутъ быть увольняемы владѣльцемъ отъ обязательныхъ къ нему отношеній, какъ по взаимному съ ними согласію, такъ и не исправивъ ихъ на то согласію; но въ семъ послѣднемъ случаѣ, и когда при томъ увольняемые люди неспособны къ работѣ, владѣлецъ обязанъ, при самой выдачѣ увольнительнаго акта, внести Мировому Посреднику, или Уѣздному Предводителю, для обеспеченія содержанія увольняемыхъ, на все время, остающееся до истеченія двухлѣтняго срока, денежную сумму, рассчитанную по числу увольняемыхъ душъ, въ томъ размѣрѣ, какой будетъ опредѣленъ на сей предметъ, по каждой губерніи, Губернскимъ по крестьянскимъ дѣламъ Присутствіемъ. Внесенная, на основаніи сей статьи, владѣльцемъ деньги выдаются уволеннымъ дворовымъ людямъ.

Примѣчаніе. Малолѣтние круглые сироты изъ дворовыхъ увольняются владѣльцемъ не иначе, какъ по желанію ихъ родственниковъ, принимающихъ тѣхъ сиротъ на свое попеченіе. Таковое ихъ желаніе должно быть засвидѣтельствовано Мировымъ Посредникомъ, или Уѣзднымъ Предводителемъ (ст. 17).

22. Дворовымъ людямъ, увольняемымъ, на основаніи статьи 21-й, до истеченія установленнаго двухлѣтняго срока, владѣльцы выдаютъ письменные, на простой бумагѣ, увольнительные акты, свидѣтельствуемые Мировымъ Посредникомъ, или Уѣзднымъ Предводителемъ (ст. 17). При этомъ, въ случаѣ, когда владѣлецъ увольняетъ дворового человѣка, неспособнаго къ работѣ, увольнительный актъ свидѣтельствуется не прежде, какъ по взносу Мировому Посреднику, или Уѣздному Предводителю, денежной суммы, опредѣленной ст. 21-ю для обеспеченія содержанія увольняемаго; во всѣхъ же случаяхъ, упомянутыхъ въ ст. 21-й, отбирается отъ увольняемаго показаніе о томъ, къ какому именно обществу, городскому или сельскому, онъ желаетъ приписаться. Показаніе о семъ увольняемаго вносится въ самый увольнительный актъ и сообщается, лицомъ, производившимъ опросъ, въ то общество, къ которому уволенный изъявилъ желаніе приписаться.

23. Дворовые люди, увольняемые на основаніи ст. 13 и 18-й, получаютъ увольнительные акты отъ Мирового Посредника или отъ Уѣзднаго Предводителя Дворянства, по принадлежности (ст. 17 и 18), съ соблюденіемъ условій о припискѣ, въ предъидущей статьѣ постановленнаго.

24. Если увольняемые, на какомъ бы то ни было основаніи, дворовые люди не укажутъ общества, къ которому они желаютъ приписаться, то, на основаніи ст. 27-й, тѣ изъ нихъ, которые, по ревизіи, числятся при населенныхъ имѣніяхъ, фабрикахъ или заводахъ, приписываются къ волостямъ; числящиеся при домахъ — къ городамъ, въ которыхъ состоятъ эти дома; а числящиеся при денежныхъ капиталахъ — къ тѣмъ городамъ или волостямъ, въ которыхъ они живутъ. Сношеніе съ подлежащимъ мѣстомъ, о таковой припискѣ, производится должностнымъ лицомъ, опрашивающимъ увольняемыхъ, или выдающимъ увольнительный актъ (ст. 22 и 23). Дворовымъ людямъ, приписаннымъ на этомъ основаніи къ волостямъ и къ городамъ, предоставляется, въ теченіе срока, указаннаго въ ст. 28-й, избрать себѣ мѣсто окончательной приписки.

Б. по истеченіи двухлѣтняго срока со дня утверженія сего положенія.

25. По истеченіи двухлѣтняго срока со дня утверженія Положенія, дворовые люди увольняются, навсегда, отъ всякихъ обязанностей къ ихъ владѣльцамъ. Съ этого времени, всѣ отношенія между ними могутъ быть опредѣляемы не иначе, какъ добровольными условіями.

26. При окончательномъ увольненіи дворовыхъ людей, тѣ изъ нихъ, кои имѣютъ малолѣтнихъ дѣтей, должны принять ихъ на свое попеченіе, равно какъ мужья своихъ жень, а со совершеннолѣтніи дѣти обязаны взять на свое попеченіе своихъ родителей, если послѣдніе неспособны добывать себѣ пропитаніе.

27. По истеченіи установленнаго двухлѣтняго срока со дня утверженія сего Положенія, тѣ изъ

а чынешъ который оплачивающіе владѣльцамъ, не можетъ угодить подвышшенію надъ то, что сѣ платило передъ утверженіемъ нинѣшней Уставы. Въ общности, чынешъ, собираемый черезъ владѣльца, въ какомъ разѣ не повиненъ превышать тридцати рублѣмъ серебромъ отъ doroslega дворского мѣсчынны, а дзѣсѣциу рублѣмъ отъ дворской женщины.

11. Дворосы люди, зостаячы на чынешу і мѣсчкаячы за паспортомъ гдѣ индѣчѣ, не могу ачылася сѣ од олаты чынешу, або домгачася сѣ од дзѣдзѣца, абы ихъ заопатрыл въ мѣсчжаніе луб сродки утрыманія. Вразѣ нерегулярнѣ олаты чынешу, дворосы люди могу быч, на жаданіе дзѣдзѣца, оддаваніи в заробкѣ.

12. Дворосы люди, кторчы вчасіе аглосенія Уставы, зостаячы на услужахъ дзѣдзѣца і мѣсчкаячы в яго маѣтку луб дому, пречеходячы на чынеш і оттрымуячы паспорта, в пречягу термѣну ихъ обавязуячыхъ стосунковъ, тѣло за згодѣ дзѣдзѣца. Люди дворосы, на тѣй засадзѣ уволнѣніи, плача пречас трванія обавязуячыхъ стосунковъ, чынешъ ведлѣ умовы з дзѣдзѣцемъ, нѣвышчы над скалѣ установіона в арт. 10-м нѣнѣсчя Уставы.

13. Дзѣдзѣце нѣмогача з іннѣмі асобамі вчеходзѣч в жаднѣ умовы, ао до прчлѣанія на тыхъ остачнѣхъ правъ до дворскѣхъ лудчѣ, чыба за згодѣ самыхъ же дворскѣхъ. Жѣлѣч зостанѣ доведзѣно прчехроченіе тего правдѣла, лудчѣ дворосы, на власнѣ прчбѣ, увалнѣячы сѣ од обавязуячыхъ стосунковъ вгледѣмъ дзѣдзѣца.

14. Право до обавязуячыхъ службы лудчѣ дворскѣхъ, прчеходзѣч од одного до другога дзѣдзѣца, тѣло skutkiem правнѣго настѣпства, роздзѣлу осѣдлого маѣтку, бѣдѣгачего вѣ вѣданію вѣсполнѣм і выдзѣлу прчез родчѣцовъ дзѣцѣмъ чѣсчѣ з ихъ нѣручехого маѣтку.

15. Люди дворосы, прчез чѣлѣ чягъ свѣй обавязкувѣ службы (арт. 9.), бѣдѣч мѣч од дзѣдзѣца то само утрыманіе (жычнѣсчѣ, одѣжѣ, мѣсчжаніе і опалѣ), жакѣ мѣч прчез аглосеніемъ Уставы, аразъ плачѣ пѣнѣжнѣ, ведлѣмъ бѣлжшѣго узнанія сего дзѣдзѣца. Прчез тѣнѣ прчечягѣ чысу, зостаячы на утрыманію дзѣдзѣца, цѣ з дворскѣхъ лудчѣ, кторчы поводѣмъ старѣсчѣ, малѣтнѣсчѣ, чѣрпѣчѣ фѣзѣчнѣхъ і моралнѣхъ, нѣ са спѣсѣбнѣ до прчы.

Увага. В губерніахъ, в кторчы обавязуячы догѣч інвентарчѣе правдѣла або інвентарчѣе, плача і утрыманіе дворскѣхъ нѣмогача быч нѣжшѣ надъ закрѣслѣне прчез правдѣла або мѣсчсчѣе інвентарчѣе.

16. Люди дворосы, прчез чѣлѣ чягъ ихъ обавязкувѣ службы, мѣсчкаячы в маѣтку, луб дому дзѣдзѣца, вразѣ зухвалства, нѣдбалства, нѣпослушенства луб жычя розпущнѣго, одсыланѣ бѣдѣ прчез дзѣдзѣца, для акаранія, до Мѣсчкѣй луб Зѣмскѣй Полѣчѣ, прчѣ письменнѣмъ жаданію, в кторѣмъ ма бычъ вѣяснѣсчѣе вѣркроченіе члѣвѣка дворского. Полѣчя вѣмѣрчя карѣ на тымъ остачнѣмъ, стосунѣ до вѣны і в обрѣбѣ позоставѣнѣй собѣ влѣды.

17. Люди дворосы, запананѣ прчѣ осѣдлымъ маѣтку і мѣсчкаячы в вѣоскахъ, маючѣ право, азъ до вѣйсчѣа чысу ихъ обавязкувѣ стосунковъ, вразѣ учѣсчѣ до дзѣдзѣцовъ, удачася сѣ з скаргамѣ до Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго. Люди дворосы, запананѣ прчѣ домачѣ і капѣталѣхъ, аразъ мѣсчкаячы в мѣсчтахъ, прчѣ дзѣдзѣцахъ, і в аглѣсчѣі в мѣсчсчѣахъ такѣхъ, гдѣ нѣма Посрѣднѣковъ Поѣднѣвчѣхъ, удачася сѣ з таковѣмі скаргамѣ, до мѣсчсчѣохъ Поѣднѣвчѣхъ Марсчѣлѣковъ.

Увага. В обѣхъ столицахъ, для розпатрыванія скаргъ і нѣпорозумѣнѣчъ, помѣжду мѣсччѣацѣмі в нѣхъ дзѣдзѣцамі, а лудчѣмі дворскѣмі, аразъ для вѣкнѣванія всѣхъ нѣнѣхъ обавязкувѣ Посрѣднѣковъ Поѣднѣвчѣхъ, вгледѣмъ лудчѣ дворскѣхъ, назначаячы сѣ на двѣлѣчнѣ чысу трванія обавязкувѣ службы дзѣдзѣцамъ прчез лудчѣ дворскѣхъ, особнѣ Посрѣднѣчѣ Поѣднѣвчѣхъ. В тѣмъ чѣлу в кѣждѣй зѣ столицѣ, ведлѣ увагы Воѣннѣго Жѣнералъ-Губернатора, урѣдзаячы сѣ тры луб чѣтырѣ поѣднѣвчѣе округѣ, стосунѣ до лѣчѣзъ лудчѣ дворскѣхъ, мѣсччѣацѣхъ в столицѣ. В кѣждѣмъ округѣ устанавѣ сѣ жѣднѣ Посрѣднѣкѣ Поѣднѣвчѣхъ. Тѣнѣ Посрѣднѣкѣ Поѣднѣвчѣхъ з лѣсчѣ, кторѣ улочы Зѣбраніе Шлѣхѣчѣе, вѣбѣрѣны бѣдѣ прчез Воѣннѣхъ Жѣнералъ-Губернаторовъ столицѣ, тѣмъ жѣ порѣдкѣмъ жакъ і всѣчѣы іннѣ Посрѣднѣчѣ Поѣднѣвчѣхъ, за утверженіемъ Рѣдзѣчѣгачего Сената. Столѣчнѣ Поѣднѣвчѣхъ Посрѣднѣчѣ для справъ о мѣсччѣацѣхъ в столицѣ дворскѣхъ лудчѣахъ, склѣдаячы особнѣ Зѣзѣдѣ о вѣ Урѣдѣ, под прчезыдѣнчѣю Поѣднѣвчѣго Марсчѣлака. Посрѣднѣчѣ Поѣднѣвчѣхъ в столицахъ, мѣч бѣдѣ то само утрыманіе, ао Посрѣднѣчѣ Поѣднѣвчѣхъ, назначѣнѣ до поѣднѣвчѣхъ, і пѣлнѣчѣ всѣчѣы ихъ обавязкувѣ. Summa нѣзбѣднѣа на утрыманіе столѣчѣыхъ поѣднѣвчѣхъ установѣнѣчъ, бѣдѣчѣ чѣрпанѣа з тыхъ самыхъ жрѣдѣлѣ, ао всѣчѣы іннѣ выдаткѣ, на утрыманіе установѣнѣчъ поѣднѣвчѣхъ.

18. Жѣлѣч скарга прчез дворского подана окарѣ сѣ служнѣа, Посрѣднѣкѣ Поѣднѣвчѣхъ луб гдѣ такового нѣ бѣдѣчѣ, Поѣднѣвчѣе Марсчѣлѣкѣ Шлѣхчѣа (арт. 17), вѣзва дзѣдзѣца, абы скарѣчѣмъ сѣ дачъ зѣдѣсчѣе учыненіе. Вразѣ, жѣслѣчѣ вѣзваніе нѣ вѣзѣло skutku, а такѣжѣ, жѣслѣ бѣданіе вѣкажѣ важнѣе надѣзѣчѣа в постѣпованію дзѣдзѣца з лудчѣмі дворскѣмі, цѣ остачнѣ, стосунѣ до дѣчѣзѣчѣ Поѣднѣвчѣе Посрѣднѣка, або Поѣднѣвчѣе Марсчѣлака, затвѣрдзѣнѣ прчѣ Урѣдѣ Губернѣалнѣ до справъ вѣлѣсчѣанскѣхъ, увалнѣячы сѣ, жѣлѣчѣ самѣ тего зѣчѣа, од обавязкувѣ стосунковъ вгледѣмъ дзѣдзѣца, прчѣз уплѣвѣмъ установѣногачего арт. 9-м двѣлѣчнѣго термѣну.

19. Пунктѣалнѣе вносчѣнѣе податковъ і олатъ пѣнѣжнѣхъ, прчѣ вѣзѣзѣзѣахъ до дворскѣхъ лудчѣ, в чягу ихъ обавязкувѣ стосунковъ, налѣжѣ до дзѣдзѣцовъ. В мѣарѣ увалнѣанія дворскѣхъ лудчѣ, дзѣдзѣце, од прѣвѣсчѣго пѣрѣчѣа, увалнѣячы сѣ од олаты за нѣхъ скарбѣыхъ податковъ, аразъ нѣнѣхъ повѣннѣсчѣ пѣнѣжнѣхъ.

20. Прчѣ дзѣдзѣцахъ зостѣе посрѣднѣчѣе і правнѣе стараніе в застѣпствѣ лудчѣ дворскѣхъ, на тѣй самѣй засадзѣ, на жакѣй позоставѣ сѣ прчѣ дзѣдзѣцахъ, вѣ вгледѣчѣе вѣйсчѣлѣхъ гродѣмъ вѣлѣсчѣанскѣхъ на землѣ ихъ осѣдлѣхъ.

III. О устаніи стосунковъ обавязкувѣхъ, лудчѣ дворскѣхъ з дзѣдзѣцамі.

А. ПРЧѣЗ УПЛѣВѣМЪ ДВѣЛѣЧНѣГО ТЕРМѣНУ ОД ДНѣА УТВѣРДЗѣНІА ОБЕЧНѣЙ УСТАВЫ.

21. В прчѣчягу лѣт двѣхъ, wskazanym в арт. 9-м люди дворосы могу бычъ увалнѣанѣ од обавязкувѣ стосунковъ з дзѣдзѣцемъ, такъ на мѣчѣ вѣзѣмнѣнѣй аглѣды, жакѣ і нѣспытачѣчѣ ихъ згодѣнѣа сѣ; лѣчѣчѣе в тѣмъ остачнѣмъ разѣ, жѣлѣчѣ злѣсчѣа лудчѣ увалнѣанѣ нѣ са спѣсѣбнѣ до прчы, дзѣдзѣце обавязуячы жѣстѣ прчѣ выданію увалнѣающѣго агту, внѣсчѣ до Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго луб Поѣднѣвчѣе Марсчѣлака, на забѣзпѣчѣнѣе пѣчѣнѣе утрыманія тыхъ кторчы увалнѣа, прчѣз чѣлѣ чысу позосталѣ до уплѣву двѣлѣчнѣго термѣну, суммѣ пѣнѣжнѣа, розлѣчѣнѣа ведлѣмъ лѣчѣзъ увалнѣающѣхъ сѣ душъ, в стосунку, жакѣ сѣ в тѣмъ вгледѣчѣе установѣнѣи в кѣждѣй губерніи, прчѣз Губернѣалнѣе Урѣдѣ до справъ вѣлѣсчѣанскѣхъ. Внѣсчѣнѣе на мѣчѣ нѣнѣсчѣе го агту, прчѣз дзѣдзѣца пѣнѣжнѣа, выдѣа сѣ уволеннѣымъ лудчѣмъ дворскѣмъ.

Увага. Малѣтнѣе зѣпѣлнѣе сѣроты, з лудчѣ дворскѣхъ, увалнѣачы сѣ прчѣз дзѣдзѣца нѣчѣацѣчѣ, жакъ тѣло на жаданіе ихъ крѣвнѣхъ, кторчы прчѣмѣа тѣ сѣроты на своѣа опѣкѣ. То ихъ жаданіе ма бычъ пошѣвѣдзѣно прчѣз Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго луб Поѣднѣвчѣе Марсчѣлака (арт. 17).

22. Лудчѣмъ дворскѣмъ, увалнѣающѣмъ сѣ на мѣчѣ агту 21-го, прчѣз уплѣвѣмъ закрѣслѣногачего двѣлѣчнѣго термѣну, дзѣдзѣце выдѣа на прѣстѣмъ папѣрѣ пѣсчѣеннѣе увалнѣающѣе агта, пошѣвѣдзѣно прчѣз Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго, луб Поѣднѣвчѣе Марсчѣлака (арт. 17). Надто, вразѣ жѣлѣчѣ дзѣдзѣце увалнѣа члѣвѣка дворского нѣзѣдатного до прчы, агт уволнѣанія нѣ можѣ бычъ зашѣвѣдзѣно впрѣдѣ, жакъ прчѣмѣа внѣсчѣнѣе до Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго луб поѣднѣвчѣе Марсчѣлака, суммѣ пѣнѣжнѣе, ачѣзѣчѣнѣе з лѣсчѣа арт. 21-м на забѣзпѣчѣнѣе утрыманія тего, кторчы сѣ увалнѣа. Вѣ всѣхъ нѣазахъ вѣспомнѣаннѣхъ в арт. 21-м бѣрѣа сѣ од уволнѣаннѣхъ wskazanіа, до жакѣй мѣанѣвѣчѣе гродѣа мѣсчкѣй луб вѣйсчѣй, прчѣпѣсчѣа сѣ зѣчѣа. Wskazanіе уволнѣногачего в тѣмъ вгледѣчѣе, ма сѣ вѣмѣнѣчѣ в самѣмъ увалнѣающѣмъ агчѣі і коммунѣкѣвачѣ, прчѣз особѣ допѣлѣающѣа опыту, тѣй гродѣацѣ, до жакѣй уволнѣаннѣе записѣа сѣ зѣчы.

23. Люди дворосы, увалнѣанѣ на засадзѣ арт. 13 і 18-го оттрымуячы агта уволнѣанія, од Посрѣднѣка Поѣднѣвчѣго луб од поѣднѣвчѣе Марсчѣлака, ведлѣмъ тего жакъ выпадѣ (арт. 17 і 18), з zachowaniem warunku о прчѣпѣсчѣанію, установѣногачего в попрѣднѣмъ агту.

24. Жѣслѣ увалнѣанѣ, на жакѣйбѣдѣ засадзѣ, люди дворосы, нѣ wskaza гродѣа, до кторѣй прчѣпѣсчѣа сѣ зѣчѣа, то на мѣчѣ 27-го агту, цѣ, кторчы ведлѣмъ ревѣзѣі лѣчѣа сѣ прчѣ осѣдлымъ маѣткамъ, фабрѣкѣахъ і каехъ луб закладѣахъ, прчѣпѣсчѣа сѣ до вѣлѣсчѣ; лѣчѣа сѣ прчѣ домачѣ, — до мѣсчѣ, в кторчы лѣзѣа тѣ агты, цѣащѣа за сѣ, кторчы сѣ лѣчѣа прчѣ пѣнѣжнѣхъ капѣталѣхъ — до мѣсчѣ луб вѣлѣсчѣ, в кторчы мѣсччѣа. Коммунѣкѣвачѣа до вѣлѣсчѣемъ мѣсчѣемъ, вгледѣмъ таковогачего прчѣпѣсчѣанія, ма допѣлнѣчѣ особа урѣдзѣчѣа, кторѣ робѣа опыт увалнѣающѣхъ сѣ луб кторѣ агт уволнѣанія выдѣа (арт. 22 і 23). Лудчѣмъ дворскѣмъ, кторчы на тѣй засадзѣ, бѣдѣ прчѣпѣсчѣанѣ до вѣлѣсчѣ і мѣсчѣ, зоставѣа сѣ в прчѣчягу термѣну wskazanego, в арт. 28-м вѣборѣ мѣсчѣа станѣвчѣе прчѣпѣсчѣанія сѣ.

Б. ПО УПЛѣВѣМЪ ДВѣЛѣЧНѣГО ТЕРМѣНУ, ОД ДНѣА УТВѣРДЗѣНІА НѣНѣСЧѣЙ УСТАВЫ.

25. По уплѣвѣ двѣлѣчнѣго термѣну од днѣа утверженія Уставы, люди дворосы увалнѣачы сѣ на завшѣе, од всѣхъ обавязкувѣ вгледѣмъ ихъ дзѣдзѣцовъ. Од тего чысу всѣчѣкѣ помѣжду нѣмі стосункѣ, окрѣслѣа сѣ тѣло добровѣлнѣмі умовамі.

26. Прчѣ остѣчѣнѣмъ уволнѣанію лудчѣ дворскѣхъ, цѣ, помѣжду нѣхъ, кторчы маючѣ малѣтнѣе дѣцѣ, повиннѣ прчѣмѣа сѣ на власнѣ опѣкѣ, зарѣвно жакъ мѣзѣвѣе swe жѣны, пѣтѣлѣтнѣе за сѣ дѣцѣі вѣнѣи вѣзѣсчѣа на swe стараніе родчѣцовъ, жѣслѣ цѣ остачнѣ нѣ в станѣ са запрѣчѣвачѣа на swe вѣзѣвѣнѣе.

27. По уплѣвѣ установѣногачего двѣлѣчнѣго термѣну, од днѣа потвѣрдзѣнія тѣй Уставы, цѣ з дворскѣхъ лудчѣ

(Nota Explicacyjna do projektu ustawy o towarz. kredyt. ziem. i bankach ziemskich, (ob. Nr. 30.)

Takie są główne, bliżej obchodzące interes państwa i gospodarstwa narodowego, zalety banków hipotecznych...
1. Trudność w znalezieniu kapitałów wolnych, gotowych do umieszczenia na pożyczki hipoteczne...

2. Stopa procentu w operacjach kredytowych prywatnych, w ogólności bardzo wysoka jest w Rosji; nawet pośrednictwo towarzystw właścicieli ziemskich...

3. Obok niemożliwości, w jakim znajduje się kredyt prywatny w Rosji, mogą zjawiać się także towarzystwa na akcjach, mające na celu kredyt ziemski...

4. Oszacowanie zastawianych majątków, nadzor nad nimi i ściąganie zaległości, połączone w Rosji i tak z wielkimi trudnościami, będzie wamipnia bardziej trudnym dla banków na akcjach niżeli dla towarzystw...

5. Tworzenie się towarzystw kredytowych właścicieli ziemskich, jakkolwiek bardzo powolne, musi wywrzeć konieczny wpływ na rozwinięcie ducha przedsiębiorczości i wzajemności w klasie właścicieli ziemskich...

6. Jednakże Komisja, mimo wszystkie te względy, obudzające waipliwość o pożyteczności banków ziemskich na akcjach, nie uważa bynajmniej za potrzebne zakazywać ich tworzenia się w Rosji...

7. Towarzystwa na akcjach, mające za sobą więcej inicjatywy i przedsiębiorczości, właściciel kapitalistom raczej niż właścicielom ziemskim, mogą prędzej sfornować się niżeli towarzystwa właścicieli ziemskich...

8. Towarzystwa na akcjach, już w skutek samego swego składu, już to szczególnie w skutek położenia osób, przewodniczących im, mają więcej środków połącznienia...

9. Prócz majątków nieruchomości wiejskich, miejskie nieruchomości stanowią także nader ważny przedmiot kredytu ziemskiego...

10. Nakoniec stopa procentu od pożyczek prywatnych udzielonych na zastaw nieruchomości, którą zmuszeni będą przyjąć właściciele ziemscy...

W skutek powyższego rozumowania, Komisja z jednej strony mniemała, iż ułożenie projektu do prawa o kredycie ziemskim mogłoby posłużyć jako zachęta ze strony Rządu do zakładania Banków Ziemskich...

Ograniczwszy się na projektowaniu praw dotyczących Towarzystw obywatelskich, Komisja zwróciła uwagę i na takie towarzystwa, które składają się z członków jednego tylko stanu...

11. Roztrząsając tę kwestję, Komisja, między innymi, to miała na uwadze, iż według praw istniejących (Zb. Pr. T. IX art. 123 i 124) szlachcie dozwolono udzielać z kasy Towarzystw pożyczki, na zastaw majątków szlacheckich...

12. Komisja przyjmując na uwagę, z jednej strony, iż w naszym społeczeństwie przesyła stanów nie są dość silne, aby mogły podnieść do narażenia się na widoczną stratę materialną dla zamknięcia Towarzystw Ziemskich...

13. Jeżeli Banki Ziemskie będą instytucjami prywatnymi, pozbawionymi gwarancji, i jeśli członkowie Towarzystw Kredytowych Ziemskich mają wyłącznie odpowiadać za działania Banków, w takim razie zarząd interesami Banków...

14. Widoczna jednak jest potrzeba, iż kontrolowanie agentów zarządu Banków nie może być wykonywane jedynie ze strony Rządu; kontrolę takąową zabezpieczyć należy rozlicznymi środkami a mianowicie:

- 1. Jawnością działań Bankowych, w tym zakresie, w jaki sposób, i na jaki cel.
2. Nadzorem wykonywanym przez członków Towarzystwa.
3. Nadzorem wykonywanym przez właścicieli listów zastawianych.
4. Nadzorem rządowym, który powinien być nadzorem nad działaniami Banków Ziemskich.

5. Z zakresu działań Banków Ziemskich, Komisja winna była przejść do kwestji: jaka będzie zakres ich działań, jakie między nimi stosunki wzajemne i zależności.

*) Kwestja względem zniesienia tego prawa była już roztrząsana w Minist. Spraw Wewnętrznych, którego wnioski w tym przedmiocie przedstawione były w 1857 r. Radzie Państwa, wraz z projektem Ustawy Banków Miejskich.

W guberniach Nadbaltyckich Tow. Kred. Ziemskie czyli Banki szlacheckie są zupełnie niezależne. Zakres działań każdego z nich ogranicza się do przestrzeni gubernji właściwej.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie Król. Polskiego składa się ze wszystkich właścicieli dóbr Królestwa, którzy otrzymali pożyczki; rozdzieleni są oni na okręgi, tworzące części jednej całości.

Wszystkie Tow. Kred. Pruskie (w liczbie 7) są zupełnie jedno od drugiego niezależne; każde z nich może działać w obrębie właściwej prowincji. Termin istnienia nie zakreślony.

W innych państwach Niemieckich podobnie prawo nie przepisuje żadnej centralizacji kredytu ziemskiego; chociaż zaś gdzie nie gdzie, jako to w Wirtembergu, istnieje jedno tylko Tow. Kredytowe, stan ten ma miejsce jedynie dla braku osób, życzących założyć nowy Bank Ziemski.

We Francji pierwotnym zamiarem prawodawcy, jak się to okazuje z dekretem pod d. 28 lutego 1851 r. wydanego, było założenie wielu Banków Ziemskich niezależnych, która to myśl urzeczywistnić się zaczęła niebawem po wydaniu dekretu.

Główna kwestja, którą winna była rozwiązać Komisja, jest następująca: czy ma być przyjęta zasada centralizacji kredytu ziemskiego, lub nie? t. j. czy ma być ustanowiony jeden Bank centralny, a wszystkie inne będą jego wydziałami czyli kantorami, lub czy przeciwnie, można będzie zakładać Banki miejscowe, zupełnie od siebie niezależne?

Przy rozwiązaniu tej kwestji, Komisja zwróciła uwagę na okoliczności następujące: 1. Centralizacja ma jedną tylko wyższość nad systemem liczyh Banków miejscowych...

2. Z wyjątkiem powyższych korzyści, pod wszystkimi innymi względami użyczenia Banków lokalnych, Leżony Francuz p. Royer, posiadający wielką powagę w kwestjach kredytu hipotecznego i obeznany dokładnie z różnymi jego systematami Banków...

3. Wreszcie pod względem kredytu publicznego, niemasz żadnej korzyści finansowej dla Rządu, jeżeli kredyt ziemski jest centralizowany; owszem przeciwnie. Gdyby godziło się mówić o niebezpieczeństwie, jakiemu mogła zagrażać przedsiębiorstwo dziś operacjom bankowym...

Przyjąwszy systemat Banków Ziemskich miejscowych, Komisja winna była rozstrzygnąć: 1) Czy każdy z nich będzie miał udzielonym sobie przywilej na operacje kredytu ziemskiego w danej miejscowości, lub też czy wolno będzie zakładać po kilka Banków w tym samym miejscu?

2) Czy w ogólności każdy Bank będzie mógł odbywać swoje czynności na danej przestrzeni, po za granicami której nie wolno mu będzie przyjmować na zastaw majątków, lub czy przeciwnie wolno będzie każdemu Bankowi udzielać pożyczki na majątki gdziekolwiekbyż położone?

3) Co do tego, Komisja, zważywszy: 1) iż konkurencja Banków Ziemskich może stać się korzystną dla kredytu i Banki przywilejowane z łatwością mogą zanieść się w prowadzeniu czynności, oraz 2) iż w różnych miejscach mogą istnieć rozliczne interesy właścicieli nieruchomości...

Majątki nieruchome na które udzielane być mają pożyczki. Wybór majątków nieruchomych, na które Towarzystwa udzielać będą pożyczki, zależeć winien niewątpliwie od samychże Towarzystw.

Zwróciwszy uwagę na różne rodzaje nieruchomości, które mogą być zastawiane w mających istnieć Bankach Ziemskich, Komisja widziela: 1) iż, oprócz majątków ziemskich, domy mogą stać się przedmiotem nader ważnych operacji hipotecznych...

2) Banki winny mieć prawo udzielania pożyczek na majątki rządowe, gminowe i w ogóle instytucjonalne, lecz w takich tylko razach, jeżeli majątki te mogą być szacowane, zastawiane i ulegają poszukiwaniu tak samo jak majątki osób prywatnych. 3) We wszystkich operacjach kredytowych pomiędzy Bankami Ziemskimi a rządem powinna istnieć równość zupełna praw i obowiązków...

W Najwyższych reskryptach, na imię naczelników gubernji wydanych, wskazane zostały, między innymi, następujące główne zasady dla ulepszenia bytu włościan: Obywatele zachowują prawo własności do swej ziemi...

Zgodnie z takąową woli Najwyższą, przyjęła za punkt wyjścia dalszych rozporządzeń rządowych w kwestji włościańskiej, włościanin obywatelski, w ciągu pewnego czasu będą się znajdować względem właściciela ziemi w stosunkach czasowego zobowiązania, t. j. winni będą płacić mu za użytkowanie z ziemi czynsz lub odbywać pewne roboty w naturze. W ciągu tegoż okresu zobowiązania czasowego, obywatel zachowując prawo własności do całego majątku, a między innymi i do siedziab i gruntów włościańskich, zachowuje zarazem prawo sprzedawania i zastawiania tych-

КАЗЕННЫЕ ОБЪЯВЛЕНИЯ.

1. Отъ Брестъ-Литовской комисариатской комиссии объявляется, что по распоряжению комисариатского департамента, назначено заготовить посредством подряда для сей комиссии, следующее количество госпитальных вещей и материалов: фонарей со стеклами 42, шандалов высоких жестяных 31, бутылей с корзинами 20, салоновъ съ диванными голенищами для рабочих 48 паръ, чулок шерстяных для трубочистов 4 пары, холста рубашечного армейского 1 сорта 147,546 аршин 4 вершка и 2 сорта 22,140 аршинъ.

Торги на поставку всего этого, назначаются въ комиссиі 11 и 15 числа будущаго мая.

Для достижения возможности желающимъ участвовать въ подрядѣ, торги произведены будутъ посредствомъ совокупнаго допущенія изустныхъ торговъ и запечатанныхъ объявленій.

Запечатанныя объявленія должны быть поданы или присланы въ комиссию, не позже перваго часа по полудню, въ день назначеннаго для переторжки. Послѣ сего срока, ни отъ подающихъ лично, ни отъ присылающихъ по почтѣ, объявленія не будутъ приняты ни въ какомъ соображеніи.

Подрядчики должны объявить цѣны, какъ изустно, такъ и въ запечатанныхъ объявленіяхъ на каждое званіе вещей; къ изустнымъ торгамъ залого требуется 1,800 рублей серебромъ.

Утвержденіе подряда на поставку означенныхъ вещей, будетъ зависѣть отъ комисариатскаго департамента.

Послѣ переторжки, на основаніи 597 ст. 1 кн. IV час. Св. Воен. Св., никакія новыя предложенія приняты не будутъ. Апрѣля 11 дня 1861 года. (267)

3. Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его, 20 марта сего года состоявшагося, назначенная губернскимъ правленіемъ на 15-е число мая сего года продажа населеннаго имѣнія Англеникъ па-сабидица покойнаго Юсифа Станислава Кржижановскаго, дворянокъ Евеліны Виторговой и Изабелы Петкевичевой, Троцкаго уѣзда въ 1-мъ станѣ состоящаго, въ исполненіе указа правительствующаго сената, отъ 16 іюня 1861 г. за N. 622, приостановлена. Апрѣля 4 дня 1861 г. Советникъ Геццольдъ. Секретарь Комаръ. Столицевицъ Козьмъ. (237)

3. Подольское губернское правленіе, согласно рѣшенію Подольскаго палаты уголовного суда и на основаніи 1850 ст. X тома Св. Зак. Гражд. части 2 (изд. 1857 г.), вызываетъ въ отечество находящихся за границею Русскихъ подданныхъ гражданъ г. Могилева Подольской губерніи, суммихъ Подольскаго палаты уголовного суда за самовольную отлучку за границу, Василія Геруса, мать его Анну, по второму браку Шманскую и сына ея Александра, съ тѣмъ, что если они не явятся въ установленный шести-мѣсячный срокъ, то съ ними поступлено будетъ по закону. (238)

3. Витебскій приватъ общественнаго приватнаго сима объявляетъ, что въ ономъ назначены сроки торгу 16 и переторжѣ 21 числа будущаго іюня мѣсяца, на продажу имѣнія Астапкова помѣщиковъ Невельскаго уѣзда Антона и Матвія Ивановичъ Блажевскихъ съ деревнями Станъ Пирашковъ и Новинки съ семью ревизскими мужескаго пола душами крестьянъ; земли, принадлежавшей къ сему имѣнію и деревнямъ числятся 137 десятинъ, а также находится господское строеніе со всеми принадлежностями. Продажа сія будетъ производиться за долгъ приказа въ суммѣ 913 руб. 57 к.; подробную опись сему имѣнію можно видѣть въ приказѣ. (239)

3. Гродненскій губернскій водковскій уѣздный судъ въ слѣдствіе постановленія своего состоявшагося по прошенію опекуновъ, наследниковъ покойнаго помѣщика Валеріана Касрова сына Остроменскаго, вызываетъ въ сей судъ въ шести-мѣсячнѣмъ отъ посѣдлаго припечатанія этого объявленія срокѣ, всѣхъ кредиторомъ умершаго помѣщика Валеріана Касрова сына Остроменскаго, для предьявленія показательствъ, удостовѣряющихъ ихъ принадлежность, подлежащая удовлетворенію съ достоянія по предкаванномъ помѣщикѣ Остроменскомъ оставшагося. Марта 27 дня 1861 года. (243)

3. Волынское губернское правленіе вызываетъ въ отечество отлучившагося въ 1857 г. за границу по паспорту срокомъ на одинъ годъ въ Италію и Францію, дворянина Луцкаго уѣзда Волынской губерніи Юліана Герардовича Фелинскаго, въ шести-мѣсячный срокъ, съ посѣдлаго припечатанія сего объявленія въ вѣдомостяхъ. (244)

3. Управление государственнаго коннозаводства, отобравъ съ заводовъ по нѣсколькимъ годнымъ жеребцовъ и кобылъ будетъ производить въ 1861 году продажу, заводчикамъ по оцѣнкѣ безъ аукціона и въ ономъ желаніи съ аукціона въ саблудныхъ пунктахъ: 10 іюня въ Лимаревскомъ депо, (Харьковской губерніи, Старобѣльскаго уѣзда) и 5 іюля, въ Хрѣлювомъ (Воронежской губерніи, Бобровскаго уѣзда) частію заводчикамъ по оцѣнкѣ а частію во ономъ съ аукціона: 12 іюля въ Подтапѣ, 1 августа въ Курокѣ. Въ первыиъ числахъ сентября въ Вильнѣ кобылы 4-хъ и 5-ти лѣтъ съ аукціона. Около новаго года въ Моевнѣ нѣскольکو жеребцовъ и мереновъ рысистыхъ съ аукціона. Къ покупкѣ лошадей безъ аукціона допускаются тѣ лица, которыя представляютъ свидѣтельство отъ комитетовъ о губернскомъ коннозаводствѣ за подписью трехъ членовъ, въ томъ числѣ и управляющаго земскою конюшнею, что у нихъ дѣйствительно есть заводы. О днѣ продажи лошадей въ Вильнѣ будетъ объявлено. (245)

Управляющій, подковникъ Полянскій. Письмоводитель Галинскій. (249)

2. Надворный советникъ Зенонъ Юрѣвичъ съ женою Фелицею и сыномъ Францемъ отправляется за границу. Колл. асс. Зубовичъ. (263)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

2. Россійскій 2-й гальдіи купецъ Изидоръ Манасевичъ съ женою Лією, сыномъ Тоніемъ и дочерью Маріанною отправляется за границу. Колл. ассес. Зубовичъ. (264)

OGŁOSZENIA SKARBOWE.

1. Kommissorjacka komisja Brześcia Litewskiego ogłasza, iż z rozporządzenia departamentu kommissorjackiego, postanowiono za pomocą przedsiębiorstwa publicznego przygotować dla tej komisji następującą ilość szpitalnych rzeczy i materiałów: latarni ze szkłem 42, lichtarzy wysokich blaszanych 31, butliów z koszami 20, butów z długimi cholewami dla robotników par 48, pończoch wełnianych dla kominarzy par 4, płotna koszulowego armejskiego 1 gatunku arszyn 147,546 cali 4 i gatunku 2 arszyn 22,140.

Targi na dostarczenie tego wszystkiego, oznaczone zostały w komisji dnia 11 i 15 maja.

Dla większej dogodności żyjących uczestniczyć w przedsięwzięciu, targi będą odbyły się za pomocą targów słownych łącznie z opieczętowanymi objawieniami.

Objawienia opieczętowane mają być przysłane do komisji nie później jak o godzinie pierwszej po południu w dniu na przetarg oznaczonym. Po tym terminie, ani od podających osobście, ani od przysyłających przez pocztę, objawienia pod żadnym względem przyjęte nie będą.

Przedsiębiorca powinien objawić ceny, tak ustnie, jako i w objawieniach opieczętowanych, na każdą rzecz z osobna. Przy targach słownych potrzebny jest zastaw wartości 1,800 rub. srebr.

Utwierdzenie przedsiębiorstwa na dostarczenie wymienionych rzeczy, będzie zależało od departamentu kommissorjackiego.

Po przetargu, na mocy 597 art. 1 ks. IV Cz. Zb. Pr. Wojsk., żadne nowe propozycje przyjęte nie będą. Dnia 11 kwietnia 1861 roku. (261)

3. Wileński rząd gubernjalny ogłasza, iż w skutek postanowienia swego w dniu 29 marca ter. r. nastęlego, naznaczona przez rząd gubernjalny na 15-ty maja roku bież. sprzedaż majątku osiadłego Anglenik spadkobierczyń zmarłego Józefa syna Stanisława Krzyżanowskiego, szlachcianek Eweliny Witortowej i Izabelli Pietkiewiczowej, w Trockim powiecie w 1-m stanie położonego, stosownie do brzmienia aktu rządzącego senatu z dnia 16 prz. marca za N. 622, została wstrzymana. Dnia 4 kwietnia 1861 roku. Radca Gecold. Sekretarz Komar. Nacz. Stola Kozł. (237)

3. Podolski rząd gubernjalny, stosownie do wyroku Podolskiej izby sądu kryminalnego i na mocy 1850 artykułu X Tomu Zb. Pr. Cyw. części 2-jej (wyd. 1857 r.), wzywa do ojczyzny znajdujących się za granicą poddanych rossyjskich, mieszkańców m. Mohylewa gubernii Podolskiej, przez Podolską izbę sądu kryminalnego sądzonych za samowolne wydalenie się za granicę: Bazylego Heruza, jego matkę Annę, z powtórnego małżeństwa Szymańską i jej syna Aleksandra, z zastrzeżeniem, iż jeżeli w ciągu sześciomiesięcznego terminu nie przybędą, postąpiono z nimi będzie według brzmienia prawa. (238)

3. Witebski urząd powszechnego opatrzenia niniejszem ogłasza, iż w nim będą się odbywały targi d. 16 i przetarg dnia 21 przyszłego czerwca, na sprzedaż majątku Astapkowa obywateli powiatu Nowelskiego Antoniego i Macieja synów Jana Błażewskich, z wsiemi Stan, Piraszkowo i Nowinki z siedmiu włóścianami płci męskiej z należącemi do tego majątku i wiosek gruntami w ilości 137 dziesięcin, oraz z dworskim zabudowaniem i wszystkiemi przynależnościami. Sprzedaż ta będzie się odbywała za zadłużoną urzędowi summa w ilości 913 rubli 57 k.; szczegółowy inwentarz tego majątku można widzieć w urzędzie. (239)

3. Grodzieński gubernij, Wołkowyski sąd powiatowy, w skutek postanowienia swego, nastęlego na prośbę opiekunów spadkobierców zmarłego obywatela Walerjana syna Kaspra Ostromeckiego, wzywa do tego sądu, w ciągu sześciomiesięcznego terminu od ostatniego wydrukowania niniejszego ogłoszenia, wszystkich wierzycieli zmarłego obywatela Walerjana syna Kaspra Ostromeckiego, dla złożenia dowodów wyświadcających ich należności, mające się zaspokoić z funduszu po rzeczonem obywatelu Ostromeckim pozostalego. Dnia 27 marca 1861 r. (243)

3. Wołyński rząd gubernjalny wzywa na powrót do kraju szlachcica Łuckiego powiatu gubernii Wołyńskiej, Tomasza-Juliana syna Gierarda Felińskiego, który w 1857 r. wyjechał za granicę do Włoch i Francji za pasportem na rok jeden, w ciągu terminu sześciomiesięcznego od dnia ostatniego wydrukowania w gazetach niniejszego wezwania. (244)

3. Zarząd stadnia państwa odebrawszy ze stadnin po kilka przydatnych ogierów i kobyły, będzie przedawał takowe w 1861 roku, właścicielom stadnin podług ocenki bez aukcjona i wszystkim żyjącym z aukcjona, w punktach następných: 10 czerwca w Limanewskim deponie (w Starobelskim powiecie gubernii Charkowskiej) i 5 lipca w Chrenowie (w powiecie Bobrowskim gubernii Woroneżkiej; w części właścicielom stadnin podług ocenki, a w części wszystkim z pobliżniej licytacji: 12 lipca w Postawie, i sierpnia w Kursku; w pierwszych dniach września w Wilnie klacze lat 4 i 5 z licytacji; około nowego roku w Moskwie kilka ogierów i wałachów wyścigowych z aukcjona. Do kupowania koni bez licytacji służy prawo tym osobom, które złożą świadectwa komitetów stadnin gubernjalnych, podpisane przez trzech członków, a w tej licytacji i przez zarządzającego stadnią ziemską udowadniające rzeczywistość posiadania przez nie stadnin. O dniu sprzedaży koni w Wilnie, będzie ogłoszono. Zarządzający, pólkownik Polański. Sekretarz Galiński. (249)

2. Radca dworu Zenon Jurjewicz z żoną Felicją i synem Franciszkiem wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (263)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

2. Rossieński 2-jej gubdy kupiec Izidor Manasewicz z żoną Liją, synem Tobiaszem i córką Marjaną wyjeżdżają za granicę. Ass. koll. Zubowicz. (264)

О ХОДѢ ПОЧТЫ.

Виленская губернская почтовая контора, согласно новымъ росписаніямъ, полученымъ при предписаніи почтоваго департамента отъ 11 апрѣля за N. 4776 симъ объявляетъ, что легкія почты изъ Вильны въ Минскъ начаты отправляться по средамъ и субботамъ, вмѣсто 8 часовъ утра, въ 12 часовъ дня по получеиіи С. Петербургской почты. Наборъ корреспонденціи на эти почты будетъ производиться въ сей конторѣ по вторникамъ и пятницамъ вмѣстѣ съ приемомъ на тракты С. Петербургскій, Царство Польское и за границу отъ 2-хъ до 7 часовъ вечера, приемъ же простыхъ пакетовъ и писемъ, адресованныхъ въ Минскъ и дальнѣйшія мѣста, будетъ продолжаться и въ дни отправленія почтъ отъ 8 до 10 утра. Въ обратный путь легкія почты изъ Минска будутъ получаться въ Вильнѣ по прежнимъ росписаніямъ.

С. Петербургскія почты съ 17 числа сего мѣсяца начато получаться въ Вильнѣ по прежнимъ росписаніямъ.

Приемъ же корреспонденціи и отправленіе почтъ на тракты Рижскій производятся вмѣстѣ съ приемомъ корреспонденціи на тракты: С. Петербургскій и Варшавскій по вторникамъ и субботамъ отъ 2-хъ до 7 часовъ вечера, а въ дни отправленія почтъ по средамъ и поскресеньямъ отъ 7-и до 8-и часовъ утра. (266)

1. Канцеларія г. Виленскаго военнаго губернатора объявляетъ о выѣздѣ за границу Сумскаго гусарскаго генералъ-адъютанта графа фонъ деръ Палена полка, поручика князя Георгія Константиновича Святлополка-Четверискаго, и Ковенской губерніи, Поневѣйскаго уѣзда еврея Аарона Скипера.

Колл. асс. Зубовичъ. (276)

2. Виленское губернское особое о земскихъ повинностяхъ присутствіе сѣмъ объявляетъ, что 1 мая с. г. въ Виленской казенной палатѣ будутъ производиться изустные торги, съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, на отпачу въ 6-ти лѣтъ содержаніе Немецкой почтовой станціи по новымъ оцѣнкамъ. Посему желающимъ взять сей подрядъ благоволитъ явиться съ узаконенными законами и со всеми документами, требующимися по закону отъ лицъ входящихъ въ обязательства съ казною. Кондичіи по этому подряду будутъ предьявлены предъ торгами въ казенной палатѣ. Дѣлопроизводитель Бѣловскій. (255)

Колл. асс. Зубовичъ. (276)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego oszacowania; przeto życzący podjąć się tego przedsięwzięcia, zechcą przybyć z prawami zastawami i z wszystkimi dokumentami, przepisami prawa od osób wchodzących w zobowiązanie się ze skarbem wymaganemi; warunki będą życzącymъ okazywane przed targami w izbie skarbowej. Sekretarz Bielawski. (255)

2. Wileński gubernjalny urząd osobny o powinnościach ziemskich niniejszem ogłasza, iż d. 1 maja ter. roku w Wileńskiej izbie skarbowej będą się odbywały targi słowne, ze zwykłym w trzy dni przetargiem, na oddanie w sześcioletnią dzierżawę Niemieckiej stacji pocztowej według nowego

1. Дирекція Виленскаго дворянскаго клуба, согласно съ параграфомъ 43 устава...

1. Dyrekcja Wileńskiego klubu szlacheckiego w myśl artykułu 43 ustawy...

МАГАЗИНЪ под фирмою Антона Познанскаго, получилъ изъ С. Петербурга...

MAGAZYN pod firmą Antoniego Poznanskiego, otrzymał z St. Petersburga...

Притомъ извѣщаетъ, что и напередъ принимаетъ...

Przytóm oznajmuje, że i nadal przyjmować będzie...

1. Передается право на содержаніе казенной фермы...

1. Przepada się prawo na tenetę rządową fermy...

1. Niżej podpisany, podaje do publicznej wiadomości...

Równianka PISMO ZBIOROWE HUMANSKIE Rok 1861...

Moja fabryka FORTEPJANÓW z teraźniejszego jej pomieszczenia...

Stanisław Krzyżanowski. Dochód przeznacza się na poprawę parafialnego...

Skład zapalek. Rozmaitego gatunku zapalki i nowego wynalazku...

Handel materjalny p. GRUZEWSKIEGO pod firmą Wojciechowieza...

1. Ze względu na obecne potrzeby zastąpienia...

WODY MINERALNE Stoklikskie znane powszechnie w tych stronach...

1. Sąd do zbycia cztery kare konie pojazdowe...

1. Sąd do zbycia cztery kare konie pojazdowe w domu...

1. Sąd do zbycia dwa domy murowane, na ulicy S-to Stefańskiej...

1. Sąd do zbycia dwa domy murowane, na ulicy S-to Stefańskiej...

1. Sąd do zbycia dwa domy murowane, na ulicy S-to Stefańskiej...

1. Sąd do zbycia dwa domy murowane, na ulicy S-to Stefańskiej...

1. Sąd do zbycia dwa domy murowane, na ulicy S-to Stefańskiej...

Agencja Domu Zleceń Rolników Nadniemskich pod firmą J. GOŚCICKI KROLEWOU...

Uwladomienie z magazynu A. Mrongowusa w Wilnie...

3. W majątku Burbiszkach położonym za kościołem...

3. W majątku Burbiszkach położonym za kościołem...

Dla chorych, potrzebujących użycia WÓD MINERALNYCH...

Olej mocnego światła. Agent Najwyższej utwierdzonego...

ELEMENTARZ DLA CHEPCÓW WIEJSKICH wydany przez Tow. Rolnicze...

2. Poszukiwanym jest folwatek o wiorst kilka...

W sobotę 29 kwietnia 1861 r. pierwsze przedstawienie...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

Apteka Święto-Janska Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić szanowną...

SPRZEDAJE SIĘ folwark Komarowszczyzna z dobrym zabudowaniem...

Fortepjan nowy Warszawski o 7-u oktawach do sprzedania...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

Birsztany. Zawiadamia się szanowną publiczność, że z następującą...

2. Sprzedaje się DOM w mieście Wilnie na Holubowiczowskim...

3. Zginął wyżeł ciemno-kasztanowaty rasy angielskiej...

W sobotę 29 kwietnia 1861 r. pierwsze przedstawienie...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...

WILEŃSKI DZIEŃNIK. Przyjście w Wilno...